

MT-20

A

HUMANITAS
RGN • HSRC

projek talentopname:
navorsingsbevindinge – 1973

raad vir geesteswetenskaplike navorsing

001.3072068 HSRC

MT 20

President: Dr. P. M. Robbertse

Vise-presidente: Dr. A. J. van Rooy en dr. J. D. Venter

Sekretaris: Mei. K. M. Henshall

Institute van die

Geskiedenisnavorsing

Inligting en Spesial

Kommunikationsavenue

Mannekragnavorin

Navorsingsontwikk

Opvoedkundige Na

Psigometriese Nav

Sosiologiese, Demografiese

Statistiese Navorsing

Taal, Lettere en Kuns

Administrasie

BIBLIOTEEK LIBRARY

RGN

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

HSRC

HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

RGN · HSRC

Funksie van die

Die RGN onderneem, bevorder en koördineer navorsing op die gebied van die geesteswetenskappe, dien die Regering en ander instansies van advies insake die benutting van navorsingsbevindinge en versprei inligting betreffende die geesteswetenskappe.

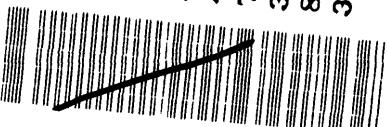
**SUID-AFRIKAANSE RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE
NAVORSING**

**PROJEK TALENTOPNAME:
NAVORSINGSBEVINDINGE — 1973**

SAMESTELLER: W. L. ROOS, M.A., D.Phil.

**INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING
DIREKTEUR: W. VERHOEF**

0 0 0 0 4 4 7 3 0 0 3

2844363866

PRETORIA

1974

Verslag nr. MT-20

Obtainable in English

Kopiereg voorbehou

Prys R0,65

001.3072068 HSRC MT 20

RGN BIBLIOTEEK HSRC
LIBRARY

1983 -09-03

STANCODE	BESTELNOMMER
001.3072068 HSRC MT. 30.	
BESTELNOMMER	061165

G

ISBN 0 86965 144 7
English version 0 86965 145 5

VOORWOORD

Projek Talentopname het in 1965 'n aanvang geneem met die hoofdoel om te bepaal wat die land se Blanke mannekragpotensiaal is en om gegewens beskikbaar te stel om hierdie potensiaal tot die maksimum te laat ontwikkel.

Om uitvoering aan die doelstelling met Talentopname te gee, is die universum van 1965 se st.6-leerlinge met 'n omvatten-de battery sielkundige meetinstrumente getoets. Hierdie leerlinge is verder op st.8- en st.10-vlak opgevolg en verdere opvolging na st.10 het deur middel van vraelyste geskied asook deur die verkryging van eksamenuitslae van alle leerlinge wat verdere opleiding ontvang.

Vanweë die belangrikheid van Talentopname vir die onderwys is dit deurgaans die beleid om die resultate van alle Talentopnamenavorsing aan skole en onderwysinstansies beskikbaar te stel. Derhalwe is die eerste tien Talentopnameverslae (MT-1 tot MT-10) in beide ampstale gedurende 1970 tot 1972 onder andere aan alle hoërskole in die land beskikbaar gestel.

Vanweë voortdurende stygging in drukkoste is die beskikbaarstelling van Talentopnameverslae aan skole sedert die begin van 1973 gestaak. Tans word slegs 'n beperkte oplaat van verslae gedruk en aan belanghebbende instansies gestuur. Om nogtans die resultate van Talentopnamenavorsing aan skole bekend te stel, is besluit om voortaan jaarliks samevattings van Talentopnameverslae aan skole te stuur. Op hierdie wyse word skole op die hoogte gehou met die bevindinge van Talentopnamenavorsing en in geval daar belangstelling in 'n bepaalde verslag sou wees, kan dit op die gewone wyse van die RGN bestel word. Indien 'n verslag reeds uitverkoop is en die aanvraag dit regverdig, kan 'n herdruk van sodanige verslagoorweeg word.

Hierdie verslag met samevattings is dus die eerste wat jaarliks aan skole beskikbaar gestel sal word en bevat die navorsingsbevindinge van Talentopnameverslae wat gedurende 1973 afgehandel is.

Mr. Roerietse
PRESIDENT

ERKENNING

Die gegewens wat in die navorsing waaroor hierdie ver=slag handel, gebruik is, is deur middel van Projek Talentopname verkry. Talentopname is 'n langtermynnavorsingsprojek wat in 1965 'n aanvang geneem het met die hoofdoel om te bepaal wat die land se mannekragpotensiaal is, en om gegewens beskikbaar te stel wat sal help om hierdie potensiaal tot die maksimum te laat ontwikkel. Talentopname is onderneem met die samewerking van al die onderwysdepartemente van die Republiek van Suid-Afrika en Suidwes-Afrika en van die verenigings van kerk- en privaat-skole.

Die persone wat die breë beplanning tussen 1959 en 1964 opgestel en die nodige oortuigingswerk gedoen het om Talentopname tot stand te bring, is dr. P.M. Robbertse, tans President van die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing (RGN), prof. dr. H.P. Langenhoven, tans verbonde aan UOVS, en dr. A.B. Fourie, tans Direkteur van die Instituut vir Navorsingsontwikkeling van die RGN. Talentopname word uitgevoer onder leiding van mnr. W. Verhoef, Direkteur, en dr. W.L. Roos, Hoofnavorsingsbeampte van die Instituut vir Mannekragnavorsing. Die meetinstrumente wat in Talentopname se drie groot toetsprogramme op standerd ses-, agt- en tien-vlak gebruik is, is opgestel deur die Instituut vir Psigometriese Navorsing waarvan dr. J.H. Robbertse die Direkteur is.

Gedurende die beplanningstadium en met die toepassing van die toetsprogramme is Talentopname se personeel bygestaan deur 'n advieskomitee bestaande uit verteenwoordigers van die onderwys=departemente van die RSA en SWA, verenigings van kerk- en privaat-skole en die Nasionale Onderwysraad. Hierdie advieskomitee se hulp en bystand word in die besonder gewaardeer. Die komitee is gedurende 1973 ontbind en die funksies daarvan is deur die Ad=vieskomitee vir Mannekragnavorsing oorgeneem.

Talentopname geskied in noue samewerking met die RGN se Instituut vir Statistiese Navorsing wat verantwoordelik is vir die masjinalne verwerking en opbergung van alle Talentopnamegewens. Vir laasgenoemde word die Departement van Nasionale Opvoeding se IBM-optiese leser en rekenaar gebruik.

Met dank word ook verwys na die meer as duisend persone, meesal onderwysers, wat by skole as toetsafnemers, organisierders of toesighouers opgetree het, en na personeellede van die afde=lings sielkundige en voorligtingsdienste van die onderwysdepartemente, wat toetsafnemers opgelei het en 'n belangrike skakel in die organisasie van die toetsprogramme was. Ten slotte sou die uiteindelike sukses van Talentopname nie moontlik gewees het sonder die heelhartige samewerking van die ongeveer 85 000 leerlinge wat daarby betrokke was nie.

INHOUD

	BLADSY
OPSUMMING	ii
1 DIE VOORSPELLING VAN SKOLASTIESE SUKSES MET BEHELP VAN BIOGRAFIESE GEGEWENS	1
2 'N VERKENNINGSTUDIE TEN OPSIGTE VAN DIE PROBLEEM VAN ONDERPRESTASIE OP STANDERD SES-VLAK	5
3 DIE VOORSPELLING VAN MATRIEKSUKSES MET BEHELP VAN IK EN BIOGRAFIESE GEGEWENS	9
4 DIE STOKKIESDRAAIER : 'N VERGELYKENDE STUDIE	15
5 AKADEMIESE PRESTASIE VAN INTELLEKTUEEL BOGEMIDDELDE LEERLINGE DEEL I : DIE ROL VAN AANLEG EN NIE-INTELLEKTUELLE FAKTORE BY DIE EKSAMENPRESTASIE VAN MEISIES	22
6 DIE ONDERGEMIDDELDE LEERLING : AANLEG, PERSOONLIKHEID, AANPASSING, BELANGSTELLING EN SKOLASTIESE PRESTASIE	32
7 LINKSHANDIGHEID : 'N EKSPERIMENTEEL-PSICOLOGIESE ONDERSOEK	39
8 SKOOLTOETREDINGSOUDERDOM EN DIE VERBAND DAARVAN MET AGTERGROND, PERSOONLIKHEID, AANPASSING EN SKOLASTIESE PRESTASIE	45
9 'N SOSIO-ORTOPEDAGOGIESE PERSPEKTIEF OP DIE LEEFWERELD VAN DIE SWAKSIENDE KIND MET VERWYSING NA ENKELE BELEWINGSMOMENTE	50
BYLAE	51

Opmerking : Verdere besonderhede ten opsigte van hierdie nege publikasies verskyn in die bylae tot hierdie verslag

OPSUMMING

Hierdie publikasie bevat samevattings van nege verskilende publikasies wat gedurende 1973 as afsonderlike navorsingsverslae gepubliseer is en wat almal in verband staan met Projek Talentopname. Die oplaag van die nege verslae was beperk en die bedoeling is om die navorsingsbevindinge daarin met die huidige publikasie wyer bekend te stel. Soortgelyke publikasies word vir 1974 en daaropvolgende jare in die vooruitsig gestel.

Die nege studies handel oor 'n verskeidenheid van onderwerpe. Drie handel oor die voor spelling van skolastiese sukses of akademiese prestasie van hoëskoolleerlinge, terwyl vier oor die probleme en omstandighede van spesifieke groepe hoëskoolleerlinge handel, naamlik dié wat oor ondergemiddelde intellektuele vermoëns beskik, die linkshandiges, die stokkiesdraaiers en die swaksiendes (in gewone skole). Die orige twee studies handel oor onderprestasie en die probleem van skooltoetredingsouderdom.

DIE VOORSPELLING VAN SKOLASTIESE SUKSES MET BEHULP VAN BIOGRAFIEESE GEGEWENS

SAMEVATTING

AGTERGROND

Die belangrikheid van skoolvoorligting word allerkwes besef. In die hoërskoolsituasie is studie- en beroepsvoorligting twee belangrike aspekte van skoolvoorligting. Een voorvereiste vir doeltreffende skoolvoorligting is voldoende inligting omtrent die leerling wat die voorligting ontvang.

Hoewel dit in skoolvoorligting nie bloot gaan om die voorspelling van sukses van 'n leerling in 'n studiekursus (of beroep) nie, bly verantwoordelike vooruitskatting van sukses 'n wesenlike onderdeel van die voorligtingproses.

Bestaande sielkundige toetse en vraelyste voldoen in 'n groot mate in die behoefte aan gestruktureerde inligting waarop skattings omtrent leerlinge se toekomstige prestasie gebaseer kan word. In die praktyk kom daar soms gevalle voor waar voldoende psigometriese gegewens omtrent leerlinge nie beskikbaar is nie. Wanneer dit die geval is, ontstaan die vraag in watter mate gegewens wat wel beskikbaar is, soos persoonlike agtergrondgegewens, skoolrekord, beoordeling deur onderwysers, ensovoorts, vir hierdie doel gebruik kan word.

Die interpretasiemoontlkhede en gebruikswyse van potensiell nuttige gegewens van hierdie aard is in die praktiese situasie onbekend. 'n Verskeidenheid van hierdie soort inligting verskyn op die verslagkaarte wat van leerlinge gehou word asook op voorligtingvraelyste wat in sommige provinsies in gebruik is.

DOEL

Die doel met hierdie ondersoek was om na te gaan met watter mate van sukses skolastiese prestasie van hoërskoolleerlinge deur middel van persoonlike agtergrondgegewens, skoolrekord (en dus ook prestasie) en aanverwante inligting voorspel kan word.

METODE VAN ONDERSOEK

Ondersoeksgroep

Die ondersoeksgroep was Afrikaanssprekende leerlinge in Afrikaans-, parallel- of dubbelmedium gewone provinsiale akademie-

miese hoërskole in Kaapland, verdeel volgens geslag, dit wil sê 2436 seuns en 2483 meisies.

Die ondersoeksgroep is verder vir die doeleindes van die ondersoek in hoofgroep en addisionele groepe verdeel. Die hoofgroep was 1671 seuns en 1729 meisies wat in 1965 en 1969 aan Talentopname deelgeneem het en sluit gevolglik slegs leerlinge in wat sonder druiping of skoolverlating van sts. 6 tot 10 gevorder het. Die addisionele groep was 765 seuns en 754 meisies wat in 1965 aan Talentopname deelgeneem het maar in 1969 nie in st. 10 was nie.

Die hoof- en addisionele groepe is verder onderverdeel in 'n eksperimentele en kruisvalidasiegroep.

Veranderlikes

Die gegewens vir die ondersoek is verkry uit

(a) die Biografiese Vraelys wat in die 1965-Talentopnametoetsprogram gebruik is en deur 69 908 Blanke st.6-leerlinge ingevul is. Die volgende 27 veranderlikes is gebruik:

Beroep van vader

Leerling se beroepskeuse

Skoolomgewing (stad, dorp, plaas)

Woongebied gedurende skoolkwartale

Gesinsgrootte

Hoeveelste kind in die gesin

Ouderdom skool toe

Kleuterskool bygewoon

Getal skole bygewoon

Getal kere gedruip

Houding ten opsigte van skoolgaan

Hoe ver leerling wil leer

Hoe ver ouers wil hê leerling moet leer

Houding ten opsigte van huiswerk

Genoeg tyd vir huiswerk

Buitemuurse aktiwiteite

Tyd aan buitemuurse aktiwiteite bestee

Bywoning van na-skoolse lesse

Stokperdjies (modelle bou, handwerk, lees, korrespondensie)

Getal stokperdjies

Houding ten opsigte van sport

Begeerte om leier te wees

Gesondheidstoestand

Skoolafwesigheid;

(b) die Onderwysersvraelys wat ten opsigte van elke leerling wat by Talentopname betrokke was deur die st.6-klasonderwyser/es ingevul is. Die volgende 12 veranderlikes is gebruik:

Ouderdom in st.6
Leierskap
Sportprestasie
Prestasie in Wiskunde
Prestasie in Afrikaans Hoër
Prestasie in Engels Laer
Prestasie in Algemene Wetenskap
Prestasie in Geskiedenis, Aardrykskunde of Sosiale Studies
Samewerking met onderwysers
Ywer met skoolwerk
Kans om st.10 te slaag
Hoogste standerd wat leerling kan slaag;

(c) eksamenuitslae aan die einde van st.6 (Wiskunde, Afrikaans Hoër, Algemene Wetenskap, eindeksamentotaalpunt);

(d) verstandstoetstellings soos in 1965 met behulp van die Nuwe Suid-Afrikaanse Groeptoets (NSAG) verkry (Nie-verbaal-, Verbaal- en Totaaltelling);

(e) uitslae van die st.10-eindeksamen wat in 1969 deur lede van die ondersoekgroep in Kaapland afgelê is (Afrikaans Hoër, Engels Laer, Duits, Wiskunde, Biologie, Geskiedenis, Skei- en Natuurkunde, eindeksamentotaalpunt).

Van bogenoemde gegewens is dié onder (a), (b) en (c) genoem as voorspellerveranderlikes in die ondersoek gebruik, (d) is as kontrolemaatstaf vir vergelyking met die voorspellerveranderlikes gebruik, terwyl dié onder (e) die kriteriumveranderlikes uitgemaak het.

Verwerkings

Interkorrelasies is tussen die gekose voorspellerveranderlikes tesame met die betrokke kriteria bereken. Met die resultate hiervan is verder meervoudige, korrelasies tussen elke kriterium afsonderlik en 'n kombinasie van voorspellerveranderlikes bereken. Die resultate van die meervoudige korrelasies (bereken vir die eksperimentele steekproewe) lewer 'n aantal parsiële regressiekoeffisiënte vir die afsonderlike voorspellerveranderlikes waarmee 'n kruisvalidasie van die meervoudige korrelasie bereken is deur die gegewens van die kruisvalidasiesteekproewe te gebruik. Hierdie kruisvalidasieresultate moes in die

laaste plek die sukses van voorspelling met behulp van biografiese gegewens weerspieël.

RESULTATE

Die resultate van die meervoudige korrelasieberkening tussen 'n aantal voorspellerveranderlikes en skoelpuntkriteria duï daarop dat redelik doeltreffende voorspelling van matriekpunte op st.6-vlak moontlik is sonder die gebruik van psigometriese toetse. Hierdie aanspraak word egter gekwalifiseer deur by te voeg dat verwag word dat die betrouwbaarheid van die voorspelde tellings (of die heterogene komponente daarvan) nie op dieselfde vlak is as dié van gestandaardiseerde toetse nie.

Met behulp van skoolprestasie en onderwyseroordeel soos ingewin aan die einde van st.6, kan 'n voorspelling van die gemiddelde matrikulasieresultate van Afrikaanssprekende leerlinge in Kaapland gemaak word waarmee ongeveer die helfte van genoemde kriteria se variansie verklaar word. Ander persoonlike agtergrondinligting het 'n geringe rol in hierdie voorspellingproses gespeel.

Daar is gevind dat meervoudige korrelasieresultate hoër is as die beperking op die kriteriumverspreidingswydte opgehef word deur minder (en arbitrale) klasse te gebruik waardeur die groep wat matriek nie bereik het nie ook ingesluit word. Daar kan dus 'n saak uitgemaak word vir die gebruik van so 'n kriteriumskaal van skoolsukses eerder as skoelpunte self.

Dit was moontlik om die resultate van die meervoudige regressielyne wat vir die twee geslagte apart verkry is, in so 'n mate te vereenvoudig dat direkte praktiese gebruik van die resultate in die vooruitsig gestel kan word. Vir hierdie doel is die frekwensieverspredings van die vereenvoudigde voorspeltellings van die ondersoekgroepe as moontlike norms bereken.

Geen moderatorveranderlikes kon tussen die gebruikte biografiese veranderlikes gevind word nie.

SLOT

Die resultate van die ondersoek kan dien as bykomende voorspellingsinstrument vir voorligting aan Kaaplandse Afrikaanssprekende leerlinge van provinsiale akademiese hoëskole in gevalle waar IK en ander toetsgegewens nie beskikbaar is nie. Vanselfsprekend moet die gegewens wat gebruik word dan so na moontlik ooreenstem met dié wat in hierdie ondersoek gebruik is.

'N VERKENNINGSTUDIE TEN OPSIGTE VAN DIE PROBLEEM VAN ONDERPRES=
TASIE OP STANDERD SES-VLAK

SAMEVATTING

In die lig van die feit dat onderprestasie 'n verlies aan toekomstige mannekrag impliseer, was die doel met hierdie ondersoek om leerlinge wat op st.6-vlak onderpresteer, met die universum van 1965 se st.6-leerlinge te vergelyk ten opsigte van agtergrond, onderwysersbeoordeling, aanleg en enkele ander aspekte om sodoende 'n beter beeld en begrip van die onderpresteerder op st.6-vlak te verkry. Die ondersoek dien verder as 'n inleidende studie met die oog op verdere navorsing ten opsigte van die probleem van onderprestasie aangesien in hierdie ondersoek 'n bepaalde kriterium vir onderprestasie as uitgangspunt geneem is.

Die onderpresteerders is geselekteer uit leerlinge wat volgens die Biografiese Vraelys aangedui het dat hulle nie psigiese en/of fisiese gebreke en/of kwale het wat hulle moeilikhed gee nie en met 'n Nie-verbale of Verbale IK van 90 of hoër volgens die NSAG. Volgens die kriterium vir die identifisering van Nie-verbale en Verbale onderpresteerders wat in hierdie ondersoek gebruik is, is twee ondersoekgroepe verkry wat elk ten opsigte van die aard en moontlike oorsake van hulle onderprestasie in 'n hoë mate homogeen was.

'n Vergelyking van die twee ondersoekgroepe ten opsigte van IK het aan die lig gebring dat die gemiddelde Nie-verbale IK van die twee groepe ongeveer dieselfde was terwyl die gemiddelde Verbale IK van die Nie-verbale onderpresteerders 8,49 IK-punte laer was in vergelyking met hulle Nie-verbale IK en gevvolglik ook laer was in vergelyking met die Verbale IK van die Verbale onderpresteerders. Dit blyk dus dat in vergelyking met Verbale onderpresteerders die Nie-verbale onderpresteerders 'n agterstand het ten opsigte van die verstandelike vermoëns wat deur die Verbale subtoetse van die NSAG gemeet word.

'n Vergelyking van die twee ondersoekgroepe en die universum ten opsigte van biografiese en ander gegewens dui daarop dat die verskil in verdelings vir die drie groepe ten opsigte van die meeste veranderlikes kleiner as 5 persent was en gevvolglik as nie-betekenisvol beskou kon word. Betekenisvolle verskille is ten opsigte van die volgende veranderlikes gevind, naamlik geslag, huistaal, gesondheidstoestand gedurende 1965, taalmedium van onderrig, provinsie waar skool geleë is, getal kere gedruip, onderwysaspirasies en sportdeelname. Nie-verbale onderprestasie toon 'n groter voorkoms by dogters as by seuns terwyl Verbale

onderprestasie weer 'n groter voorkoms by seuns as by dogters toon. In die geval van huistaal en medium van onderrig, blyk dat 'n groter persentasie Nie-verbale as Verbale onderpresteerders Afrikaanssprekend is terwyl 'n groter persentasie Verbale as Nie-verbale onderpresteerders Engelssprekend is. As groep het die onderpresteerders gedurende 1965 oor beter gesondheid as die universum beskik maar tussen die twee groepe onderpresteerders onderling was daar nie 'n betekenisvolle verskil nie. 'n Groter persentasie Nie-verbale onderpresteerders was in Transvaal op skool en 'n kleiner persentasie in Kaapland as wat op grond van die universumverdeling verwag sou word. Verbale onderpresteerders daarenteen se verdeling per provinsie was ongeveer dieselfde as dié van die universum. Minder Verbale onderpresteerders as Nie-verbale onderpresteerders het op skool gedruip en relatief meer Verbale as Nie-verbale onderpresteerders aspireer om 'n universiteitsgraad te behaal, dit wil sê Verbale onderpresteerders het hoër onderwysaspirasies. Relatief meer Verbale onderpresteerders in vergelyking met Nie-verbale onderpresteerders en die universum hou die meeste daarvan om aan sport deel te neem.

Ten opsigte van die onderwysersbeoordeling blyk dat die Verbale onderpresteerders deurgaans die beste beoordeel word terwyl die Nie-verbale onderpresteerders ten opsigte van sekere veranderlikes selfs swakker as die universum beoordeel word. Ten opsigte van leierskap, prestasie op sportgebied, besondere aanleg en prestasie in verskillende vakke of vakgroepe, samewerkung met onderwysers/esse, ywer ten opsigte van skoolwerk, kans om st.10 te slaag en hoogste standerd wat die leerling kan slaag, word die Verbale onderpresteerders deurgaans betekenisvol beter as die Nie-verbale onderpresteerders en die universum beoordeel. Ten opsigte van samewerking met onderwysers/esse, ywer ten opsigte van skoolwerk en kans om st.10 te slaag, word die Nie-verbale onderpresteerders swakker as die universum beoordeel alhoewel die verskil in verdelings tussen die universum en die Nie-verbale onderpresteerders nie in al die gevalle betekenisvol was nie.

Die vergelyking van die twee ondersoekgroepe en die universum ten opsigte van hulle gemiddelde prestasies op twee-en-twintig aanlegtoetse bring aan die lig dat die Nie-verbale onderpresteerders nienteenstaande 'n Verbale of Nie-verbale IK van 90 of hoër in nege van bogenoemde toetse swakker as die universum presteer het. Die feit dat die Nie-verbale onderpresteerders konsekwent die swakste presteer ten opsigte van aanlegtoetse waarvan die inhoud hoofsaaklik rekenkundig van aard is, dui op 'n rekenkundige agterstand weens 'n moontlike gebrekkige kennis of vermoë van die basiese beginsels van syferberekening. Bogenoemde rekenkundige agterstand is moontlik ook die gevolg

van hulle laer gemiddelde Verbale IK in vergelyking met hulle Nie-verbale IK weens die verband tussen rekenkundige vermoë en Verbale IK soos deur vorige ondersoeke bewys.

Die relatiewe swak beeld wat die Nie-verbale onderpresteerders in hierdie ondersoek skep in vergelyking met die Verbale onderpresteerders, moet moontlik gesien word in die lig van hulle verbale en rekenkundige agterstand.

SLOT

In die lig van die bevindinge van hierdie inleidende studie ten opsigte van die probleem van onderprestasie op st.6-vlak sal die volgende in oorweging geneem word in verdere navorsing ten opsigte van onderprestasie:

(a) Dat net een kriterium vir die identifisering van onderpresteerders gebruik word, te wete die Verbale IK-stanege van die NSAG in kombinasie met die gemiddelde Moedertaal- en Rekenkunde-stanege van die ATTR, dit wil sê 'n leerling met 'n gemiddelde Moedertaal- en Rekenkunde-stanege van 2 of meer laer as sy Verbale IK-stanege word as 'n onderpresteerder beskou.

Die rasionaliteit vir bogenoemde is die feit dat die Verbale IK van die NSAG 'n meer geldige en betroubare aanduiding van prestasiepotensiaal as die Nie-verbale IK is. Dat dit die geval is, is reeds deur vorige ondersoeke bewys en word ook gedeeltelik deur die huidige ondersoek gestaaf, dit wil sê die Verbale IK is 'n beter voorspeller van skoolsukses as die Nie-verbale IK. Die gebruik van die Verbale IK as aanduiding van prestasiepotensiaal eerder as die Totaaltelling, skakel verder die probleem uit waar daar betekenisvolle verskille (d.w.s. 14 of meer IK-punte) tussen die Verbale en Nie-verbale IK is. Die korrelasie tussen die Totaaltelling (NSAG) en Rekenkunde en Moedertaal (ATTR) is betekenisvol laer in gevalle waar die Nie-verbale IK betekenisvol hoër as die Verbale IK is of waar die twee IK's nie betekenisvol verskil nie in vergelyking met gevalle waar die Verbale IK betekenisvol hoër as die Nie-verbale IK is.

Die moontlikheid is nie uitgesluit nie dat ook ander kriteriums vir die identifisering van onderpresteerders gebruik kan word, maar sodanige kriteriums sal eers oorweeg word indien daar op grond van navorsing bewys is dat die kriterium hierbovenoem, nie geldig en betrouwbaar genoeg is vir die identifisering van onderpresteerders nie. Alhoewel bogenoemde kriterium vir onderprestasie, dit wil sê die Verbale IK-stanege (NSAG) in kombinasie met die gemiddelde Moedertaal- en Rekenkunde-stanege (ATTR) 'n aanduiding sal wees van algemene skolastiese onderpres-

tasie, kan die Verbale IK-stanege in kombinasie met 'n skolastiese toets ten opsigte van 'n spesifieke vakgebied ook 'n aanduiding wees van onderprestasie ten opsigte van daardie spesifieke vakgebied.

(b) Dat geslag- en taalverdelings gedoen word vanweë die verband tussen onderprestasie en geslag en taal soos uit die huidige ondersoek geblyk het.

(c) Dat leerlinge op grond van hulle Verbale IK in drie IK-groepe verdeel word, te wete ondergemiddeld, gemiddeld en bo-gemiddeld. Sodoende kan die omvang van onderprestasie vir die verskillende IK-groepe bepaal word. Die praktiese implikasies van onderprestasie is ernstiger as dit sou blyk dat dit 'n groter voorkoms het by die bogemiddelde IK-groep as by die ander twee groepe. Die remediëring van onderprestasie mag ook verskil vir die verskillende IK-groepe.

DIE VOORSPELLING VAN MATRIEKSUKSES MET BEHULP VAN IK EN BIOGRAFIESE GEGEWENS

SAMEVATTING

AGTERGROND

Die noodsaaklikheid van die voorspelling van akademiese prestasie het met die jare in belangrikheid toegeneem. Universiteite, kolleges en skole word byvoorbeeld om praktiese redes toenemend gekonfronteer met die probleem om potensieel suksesvolle studente te selekteer. Vir etlike jare reeds is opvoekundiges op soek na voorspellers van akademiese prestasie. Voorspellers gegrond op die meting van intelligensie was redelik suksesvol en vir 'n geruime tyd het dit die meeste belangstelling geniet.

Die afgelope paar dekades het navorsers aktief gepoog om die voorspelbaarheid van akademiese prestasie te verhoog. Dit het gaandeweg al hoe duideliker geword dat behalwe die enkele veranderlike, gemete intelligensie (IK), daar ook ander veranderlikes, byvoorbeeld nie-intellektuele veranderlikes, moet wees wat as voorspellers van akademiese prestasie kan dien. Groot getalle studente met hoë gemete intelligensie presteer laer as wat voorspel is, terwyl ander studente met lae gemete intelligensie soms 'n hoëvlak van prestasie behaal. Hierdie verskynsel versterk die vermoede dat veranderlikes bo en behalwe gemete intelligensie (IK) 'n belangrike rol moet vervul by die voorspelling van akademiese prestasie. Herhaalde pogings deur verskeie navorsers om die voorspelling van akademiese prestasie te verbeter deur van biografiese veranderlikes gebruik te maak, het ietwat ontmoedigende resultate opgelewer. Die feit dat 'n groot proporsie van die variansie van akademiese prestasie nog nie verklaar kan word nie, dien as 'n belangrike aansporing vir navorsers om verdere moontlike variansieverklarende veranderlikes te identifiseer en te ondersoek.

"n Toename in die gebruik van biografiese veranderlikes as voorspellers van akademiese prestasie is te bespeur. "n Belangrike rede blyk die feit te wees dat dit maklik en teen rede-like lae koste bekombaar is.

"n Groot probleem waarmee navorsers by die voorspelling van akademiese prestasie te kampe het, lê by die keuse van veranderlikes. Watter veranderlikes moet by die ondersoek ingesluit word ten einde die maksimum moontlike variansie te verklaar?

'n Hanteerbare ondersoek na die voorspellingsmoontlikhede van sekere veranderlikes moet ongetwyfeld in omvang beperk word. Hierdie ondersoek was beperk tot sekere biografiese veranderlikes en IK en het nie ten doel gehad om antwoorde te verskaf op al die vrae oor hierdie wye spektrum nie.

DOEL

Die doel met die ondersoek was om die belangrikheid van die veranderlike, IK, by die voorspelling van akademiese prestasie te ondersoek; om sekere biografiese veranderlikes te identifiseer, te kwantifiseer en die belangrikheid daarvan saam met en onafhanklik van IK by die voorspelling van akademiese prestasie te ondersoek.

HIPOTESES

Daar is drie hipoteses in hierdie ondersoek getoets. Die eerste het betrekking op die bydrae van IK by die voorspelling van akademiese prestasie, die tweede handel oor die relatiwe bydraes van onderskeidelik IK en 'n kombinasie van bepaalde biografiese veranderlikes in dié verband en die derde staan in verband met die bydrae van biografiese veranderlikes aanvulend tot die bydrae van IK.

Hipotese 1

IK is die enkele veranderlike wat die grootste proporsie van akademiese prestasie verklaar.

Hipotese 2

'n Beswaarde kombinasie van bepaalde biografiese veranderlikes verklaar 'n groter proporsie variansie van akademiese prestasie as wat die enkele veranderlike, IK, verklaar.

Hipotese 3

'n Beswaarde kombinasie van bepaalde biografiese veranderlikes saam met IK verklaar 'n groter proporsie variansie van akademiese prestasie as wat die enkele veranderlike, IK, verklaar.

METODE VAN ONDERSOEK

Ondersoeksgroep

Die ondersoeksgroep was 1453 leerlinge (770 seuns en 683 meisies) in Transvaalse gewone provinsiale skole wat in 1969 in st. 10 'n universiteitstoelatingskursus gevvolg het. Hierdie getal

leerlinge was almal wat aan bogenoemde vereistes voldoen het, geselekteer uit Talentopname se verteenwoordigende steekproef van 1969 se st. 10-leerlinge. Die steekproef was verteenwoordigend van dié veranderlikes wat as belangrik met die oog op navorsing beskou is soos onder andere geslag, huistaal, beroep van vader, provinsie, soort skool, stad of platteland.

Veranderlikes

Die gegewens vir hierdie ondersoek is verkry uit die volgende:

(a) Die Biografiese Vraelys wat in 1969 deur alle st. 10-leerlinge aan Blanke Suid-Afrikaanse skole ingevul is. Hierdie vraelys is spesiaal vir die doeleindes van Talentopname opgestel met die doel om soveel biografiese en ander agtergrondgegewens moontlik van elke st. 10-leerling in te win. Die 56 biografiese en agtergrondveranderlikes wat in die ondersoek gebruik is, is verkry van die volgende 32 vrae van die Biografiese Vraelys:

- 1 Wat is jou geslag?
- 2 Watter een van die volgende soorte skole woon jy by? (seunskool/meisieskool/skool vir seuns en meisies)
- 3 Hoe oud was jy toe jy vir die eerste keer skool toe gegaan het? (kleuterskool uitgesluit)
- 4 Was jy ooit in 'n kleuterskool? (crèche of bewaar-skool uitgesluit)
- 5 Waar is jou skool geleë? (stad of stedelike gebied/dorp/plaas)
- 6 By wie woon jy gedurende skoolkwartale? (ouers/familie/in 'n koshuis/loseer privaat)
- 7 Jou woonplek gedurende skoolkwartale (huis/woonstel/losieshuis of hotel/koshuis/kinderhuis)
- 8 Wie is vir jou opvoeding en versorging verantwoordelik? (eie vader en moeder/eie vader en stiefmoeder/eie moeder en stiefvader/slegs eie vader/slegs eie moeder/iemand anders)
- 9 Leef jou ouers nog? (vader en moeder leef/vader oorlede/moeder oorlede/albei oorlede)
- 10 Hoe was jou gesondheid gedurende die afgelope jaar? (uitstekend/good/redelik goed/taamlik swak/baie swak)
- 11 Watter een van die volgende probleme het volgens jou mening 'n nadelige invloed op jou skoolwerk? (persoonlike probleme/huislike probleme/skoolprobleme/studieprobleme/nie van toepassing nie)
- 12 Hoe dikwels lees jy koerante? (strokiesverhale uit gesluit) (daagliks/elke tweede of derde dag/slegs naweke/af en toe/omtrent nooit)

- 13 Wat is jou houding ten opsigte van godsdienst? (godsdienst het vir my baie waarde/godsdienst het vir my waarde/godsdienst het vir my min waarde/ek weet nie)
- 14 Wat is jou beskouing ten opsigte van lyfstraf? (dit het geen waarde nie/dit het vir sommige persone waarde/dit het waarde/dit is die beste vorm van straf)
- 15 Beantwoord die volgende stelling volgens jou mening : "elke leerling behoort skoolreëls te gehoorsaam" (ja/nie noodwendig nie/nee)
- 16 Het jy 'n plek waar jy alleen en ongesteurd kan studeer?
- 17 Lees jy hardop of mompel jy die leerstof vir jou self as jy studeer? (nooit/soms/dikwels/altyd)
- 18 Met watter hand skryf jy? (regterhand/linkerhand)
- 19 Wat is jou huistaal? (Afrikaans/Engels/Afrikaans en Engels/Duits/Nederlands/Grieks/Italiaans/Portugees/ander)
- 20 Wat is die beroep van jou vader/stiefvader/voog wat vir jou verantwoordelik is?
- 21 Hoeveel kinders (stief- en halfbroers, stief- en halfsusters en aangename kinders ingesluit) is julle in die gesin?
- 22 In hoeveel verskillende skole het jy tot dusver skoolgegaan? (jou huidige skool ingesluit)
- 23 Hoeveel keer het jy al op skool gedruip? (grade 1 en 2 of substanderds A en B ingesluit)
- 24 Ongeveer hoeveel dae was jy tot dusver hierdie jaar van die skool afwesig?
- 25 Ongeveer hoeveel uur per week bestee jy aan buitemurse aktiwiteite?
- 26 Ongeveer hoeveel uur per week bestee jy aan huiswerk?
- 27 Ongeveer hoeveel uur per week ontvang jy naskoolse lesse wat nie met jou skoolwerk in verband staan nie, byvoorbeeld musiek, ballet, ens.?
- 28 Hoeveel stokperdjies het jy?
- 29 Aan hoeveel van die volgende aktiwiteite, wat deur jou skool georganiseer word, het jy vanjaar deelgeneem? Rugby/sokker/atletiek/tennis/krieket/swem/stoei/boks/judo/ jukskei/bofbal/korfbal/sagtebal/netbal/hokkie/gimnastiek/skaak/Voortrekkers/Boy Scouts/Girl Guides/debatsverenigings/toneëlverenigings/orkes.
- 30 Hoe groot is julle st.10-registerklas?
- 31 Ongeveer hoeveel boeke het jy tot dusver hierdie jaar gelees? (Moenie tydskrifte, fotoromans en strokiesverhale bytel nie.)
- 32 Hoeveel keer per week lees jy uit die Bybel?

Vir verwerkingsdoeleindes is aan die responsies 'n bepaalde numeriese waarde toegeken. So byvoorbeeld is ten opsigte van geslag 'n waarde van 1 toegeken vir seun en 0 vir meisie.

(b) Die Nuwe Suid-Afrikaanse Groptoets (NSAG) wat in 1969 in die Talentopnametoetsprogram vir st.10-leerlinge toegepas is. Slegs die Totaaltelling is gebruik (veranderlike 57).

(c) Die 1969 se st.10-eindeksamenresultate. Slegs die gemiddelde persentasie wat 'n leerling in al sy vakke in die skooleindeksamens behaal het, is gebruik (veranderlike 58).

Verwerkings

Om die kombinasie van biografiese veranderlikes wat die hoogste met akademiese prestasie korrelleer en wat vir die toets van hipotese 2 vereis word, te bepaal, is van meervoudige regressie-ontleding gebruik gemaak. In hierdie geval is IK nie as veranderlike in die ontleding ingesluit nie. Vir die toets van hipotese 3 is weer eens 'n meervoudige regressie-ontleding uitgevoer waarvoor al die biografiese veranderlikes sowel as IK gebruik is.

Daar bestaan verskeie metodes vir die seleksie van die "beste" regressievergelyking. Met "beste" word gewoonlik bedoel "kleinstie kwadratfout", wat beteken dat die som van die gekwadreerde afwykings van die waargenome kriteriumtellings van die voorspelde kriteriumtellings 'n minimum is. In hierdie ondersoek is die stapsgewyse regressiemetode gebruik.

Met die oog op die toetsing van hipotese 2 is 'n regressievergelyking afgelui wat slegs daardie biografiese veranderlikes insluit wat deur die stapsgewyse regressie-ontleding as statisties beduidend geselecteer is. Om die betrouwbaarheid van hierdie kombinasie van biografiese veranderlikes te ondersoek, is Formule 3 van Kuder-Richardson gebruik.

Hipoteses 1 en 3 word outomatis deur die stapsgewyse regressiemetode getoets. Die enkele veranderlike wat die grootste proporsie variansie van akademiese prestasie verklaar, word eerste geselecteer. Verdere veranderlikes word geselecteer alleenlik indien dit statisties beduidend meer variansie verklaar as die beswaarde kombinasie van veranderlikes wat reeds geselecteer is.

Hipotese 2 word getoets met Olkin se Z-toets.

Interkorrelasies tussen die veranderlikes is met behulp van die Pearson Produkkmoment-korrelasieformule bereken.

RESULTATE

Die eerste en derde hipotese word deur die resultate van die ondersoek ondersteun. Wanneer akademiese prestasie op grond van slegs IK of biografiese veranderlikes voorspel word, word daar ongeveer 16 persent van die variansie van akademiese prestasie verklaar. 'n Meer doeltreffende voorspelling van akademiese prestasie word op grond van IK tesame met bepaalde biografiese veranderlikes gemaak. Hierdeur word ongeveer 30 persent van die variansie van akademiese prestasie verklaar.

Die biografiese veranderlikes wat bykomend tot IK 'n wenslike bydrae tot voorspelling van akademiese prestasie maak, is in volgorde van belangrikheid die volgende:

- Studieprobleme (vraag 11)
- Sosio-ekonomiese status (vraag 20)
- Geslag (vraag 1)
- Tyd aan huiswerk bestee (vraag 26)
- Woon in huis by ouers (vraag 6)
- Skoolverwisseling (vraag 22)
- Grootte van registerklas (vraag 30)
- Woon in woonstel by ouers (vraag 7)
- Soort skool (vraag 2)
- Skoolprobleme (vraag 11)
- Getal kere op skool gedruip (vraag 23)
- Getal buitemuurse aktiwiteite (vraag 29)
- Studeerplek (vraag 16)
- Vader en moeder is verantwoordelik vir opvoeding (vraag 8)
- Getal stokperdjies (vraag 28)
- Persoonlike probleme (vraag 11)
- Stad of platteland (vraag 5)
- Daaglikse koerantlees (vraag 12)

GEVOLGTREKKING

Volgens die resultate van die ondersoek blyk dat IK die belangrikste voorspeller van akademiese prestasie in st.10 is, dat beduidende voorspellings op grond van slegs biografiese gewens moontlik is en dat IK tesame met biografiese gegewens akademiese prestasie in st.10 beter voorspel as IK alleen. Om hierdie rede kan die nut van biografiese veranderlikes as voor-spellers van akademiese prestasie nie ontken word nie.

Dit is belangrik om daarop te let dat die werklike waarde van die bevindings van die ondersoek eers na 'n kruisvalidering duidelik sal word.

DFT STOKKIESDRAAIER : 'N VERGELYKENDE STUDIE

SAMEVATTING

Die ordersoekgroep vir hierdie studie het bestaan uit 2738 standerd ses-leerlinge wat met die 1965-Talentopnametoetsprogram deur hulle klasonderwysers as stokkiesdraaiers aangedui is en verteenwoordig 4,0 persent van die universum (69 908 leerlinge) van 1965 se standerd ses-leerlinge in die Republiek van Suid-Afrika en Suidwes-Afrika.

Op grond van die resultate van die meetinstrumente wat in die 1965-Talentopnametoetsprogram gebruik is, is die stokkiesdraaiers ten opsigte van agtergrond, verstandsvermoë, skolastiese prestasie, persoonlikheid, aanpassing, belangstelling en enkele ander aspekte met die standerd ses-universum vergelyk. Opvolgegewens ten opsigte van skoolverlatting en misdaadpleging van stokkiesdraaiers is ook ingewin. Die vernaamste bevindings van die ondersoek is kortliks die volgende:

AGTERGROND

(a) Persoonlike en ander besonderhede

(1) Meer seuns as meisies en meer Afrikaans- as Engels-sprekendes maak hulle aan stokkiesdraai skuldig. In die geval van die universum is die geslagsverdeling 50 : 50 terwyl dit in die geval van stokkiesdraaiers 60 : 40 is. Stokkiesdraaiers was verder in standerd ses gemiddeld ses maande ouer in vergelyking met die universum en dit kan verklaar word deur die feit dat hulle op 'n later ouderdom tot die skool toetree en meer kere op skool gedruip het.

(2) Stokkiesdraaiers bly in meerdere mate gedurende skoolkwartale in huise by hulle ouers en in mindere mate in koshuise. In teenstelling met die verwagting dat leerlinge in stedelike gebiede meer tot stokkiesdraai geneig sal wees, het die ondersoek dit nie bevestig nie. Die verdeling stad/platteiland was ongeveer dieselfde vir die universum en die stokkiesdraaiers.

(3) Alhoewel meer as die helfte van die stokkiesdraaiers hul gesondheid as swak tot redelik aandui, blyk dat ongeveer 70 persent stokkiesdraaiers gesonde leerlinge is wie se skoolbezoek nie deur hulle gesondheid belemmer behoort te word nie. In die lig hiervan is die stokkiesdraaiers se hoë afwesigheid van skool eerder die gevolg van opsetlike skoolversuim as swak gesondheid.

(4) Stokkiesdraaiers toon relatief lae beroeps- en onderwysaspirasies.

(b) Gesinsagtergrond

(1) Die ouers van stokkiesdraaiers toon 'n relatief lae onderwyspeil, terwyl die vaders in meerder mate die laere sosio-ekonomiese beroepe beklee.

(2) Stokkiesdraaiers kom in meerder mate uit groter gesinne en beklee 'n relatief laer rangorde in die gesin.

(3) In vergelyking met die universum werk 4,2 persent minder moeders van stokkiesdraaiers buitenhuis en dit moet moontlik verklaar word deur stokkiesdraaiers se groter gesinne wat meer moeders voltyds besig hou. Daarenteen het 2,6 persent meer stokkiesdraaiers een of albei ouers deur die dood verloor terwyl 4,1 persent meer se ouers geskei of uitmekaar is.

(c) Skool- en studieaangeleenthede

(1) In vergelyking met die universum kom 'n effens groter persentasie stokkiesdraaiers uit koëdukasieskole en minder uit enkelgeslagskole en dit hou moontlik verband met die Afrikaanssprekende meerderheid in die ondersoekgroep.

(2) Stokkiesdraaiers het in 'n mindere mate kleuterskole besoek en het meer van skool verwissel terwyl hulle verder 'n meer negatiewe houding teenoor skoolgaan en geleerdheid openbaar. Daarenteen is geen opvallende verskille tussen stokkiesdraaiers en die universum ten opsigte van houding teenoor skoolreëls gevind nie. Albei groepe is dit in dieselfde mate eens dat skoolreëls gehoorsaam moet word. In die algemeen besef stokkiesdraaiers die waarde van huiswerk, maar 26,4 persent het 'n verkeerde begrip daarvan en doen dit net om nie gestraf te word nie.

(3) Volgens stokkiesdraaiers se oordeel is hul ouers in 'n mindere mate daartoe in staat om hulle opleiding tot maatriek- of universiteitsvlak te finansier en dit hou moontlik verband met die laer sosio-ekonomiese beroepe wat hierdie leerlinge se vaders beklee. Relatief meer stokkiesdraaiers dui verder aan dat hulle by die huis nie enige hulp met hul huiswerk ontvang nie en dat hulle nie voldoende tyd kry om hul huiswerk te doen nie.

(d) Vryetydbesteding

(1) In vergelyking met die universum lees stokkiesdraaiers minder biblioteekboeke maar meer strokiesverhale, tyd-skryfte en koerante. Hulle neem verder aan minder georganiseerde skoolaktiwiteite deel, bestee minder tyd per week aan buitemurse aktiwiteite en ontvang in 'n mindere mate naskoolse lesse, byvoorbeeld in musiek en ballet.

(2) Wat stokperdjiebeoefening betref is daar nie verskil tussen stokkiesdraaiers en die universum nie, behalwe dat 6,4 persent meer stokkiesdraaiers verkies om met gereedskap te werk.

(3) Wat sport en aktiwiteit betref, wil dit voorkom of stokkiesdraaiers in 'n meerder mate as ander leerlinge passief van aard is. Minder stokkiesdraaiers hou daarvan om aan sport deel te neem en verkies aktiwiteit soos die speel van plate en musiekinstrumente, radio luister en bioskoop toe gaan.

ONDERWYSERSBEOORDELING

In vergelyking met die universum openbaar stokkiesdraaiers in 'n mindere mate tekens van leierskap en presteer hulle swakker op sportgebied. Minder openbaar geen besondere aanleg in spesifieke skoolvakke nie, terwyl meer as die helfte se skoolwerk nadelig beïnvloed word deur herhaalde afwesigheid van skool. Meer as 60 persent se ywer met skoolwerk word as swak of ondergemiddeld beoordeel terwyl hulle samewerking met onderwysers en verhouding met medeskoliere in 'n meerder mate ongunstig is. Meer as 60 persent stokkiesdraaiers se kans om standerd tien te slaag word as swak of ondergemiddeld beoordeel en vir 67,4 persent word hoogstens 'n standerd agt- of laer kwalifikasie voorsien.

VERSTANDSVERMOËNS

In die intelligensie- en aanlegtoetse presteer die stokkiesdraaiers deurgaans swakker as die universum en behaal hul swakste prestasie in aanlegtoetse soos Rekenkunde, Spelling en Punktusie en Vergelyking, in hierdie volgorde.

SKOLASTIESE PRESTASIE

Die stokkiesdraaiers presteer in al die skolastiese toetse deurgaans swakker as die universum en behaal hul swakste prestasie in tweede taal (Engels), Rekenkunde, Moedertaal (Engels) en Moedertaal (Afrikaans), in hierdie volgorde. In die standerd ses-eindeksamen presteer hulle ewe-eens deurgaans swakker as die universum en behaal hul swakste prestasie in Geskiedenis, Rekenkunde, Wiskunde, Aardrykskunde, Algemene Wetenskap en Algemene Wiskunde in hierdie volgorde. In die lig van die stokkiesdraaiers se swak skolastiese prestasie blyk dat 30,7 persent die standerd ses-eindeksamen gedruip het in vergelyking met 11 persent van die universum, dit wil sê 19,7 persent meer stokkiesdraaiers het gedruip.

BELANGSTELLING

In vergelyking met die universum is die stokkiesdraaiers (seuns en meisies) minder stokperdjie- en meer werkgerig, dit wil sê die stokkiesdraaiers toon 'n sterker werkingesteldheid, moontlik as gevolg van 'n strewe om die skool te verlaat om te gaan werk.

AANPASSING

Stokkiesdraaiers (seuns en meisies) is volgens die Aanpassingsvraelys deurgaans swakker aangepas in vergelyking met die universum, met die uitsondering van veld 1 (Selfvertroue) en veld 5 (Sosiale verhoudings) waar die verskille uiterst gering is. Stokkiesdraaiers is die swakste aangepas ten opsigte van veld 7 (Morele inslag), veld 3 (Gevoel van persoonlike vryheid) en veld 9 (Skoolverhoudings) in hierdie volgorde. In die geval van meisies is die volgorde van swakste aanpassing soos volg: Veld 3 (Gevoel van persoonlike vryheid), veld 4 (Gevoel van aanvaarding en erkenning) en veld 10 (Emosionaliteit).

PERSOONLIKHEID

(1) Aangesien die afwykings van stokkiesdraaiers in vergelyking met die universum by tien van die veertien HSPV-velde in dieselfde rigting is alhoewel nie in dieselfde mate nie, wil dit voorkom of stokkiesdraaiers 'n eie kenmerkende persoonlikheidsamestelling het.

(2) Ten opsigte van veld B (Intelligentie), Veld C (Egosterkte), veld G (Pligsgetrouwheid), veld H (Avontuurlustigheid) en veld Q₃ (Selfbeheersing) behaal stokkiesdraaiers (seuns en meisies) laer tellings in vergelyking met die universum, en hiervolgens is stokkiesdraaiers minder intelligent, meer konkreetdenkend en is hulle skolasties verstandelik minder begaafd. Verder is hulle aantasiaarder deur gevoelens, emosioneel minder stabiel, makliker ontstelbaar, meer veranderlik, meer opportunisties en geneig om reëls te ontwyk, minder pligsgetrouw en het hulle minder superegosterkte. Laastens is hulle skamer, meer beheers, onvrymoedig en sku, meer geneig tot ongedisiplineerde selfkonflik en verontagsaming van protokol, meer geneig om eie aandrange te volg en toon hulle 'n groter gebrek aan integrasie.

(3) Ten opsigte van veld E (Selphandhawing), veld J (Passiewe individualisme), veld O (Vreesagtigheid) en Q₄ (Gespannenheid) behaal stokkiesdraaiers (seuns en meisies) hoë tellings in vergelyking met die universum en hiervolgens is stokkiesdraaiers meer aanmatigend, onafhanklik, aggressief, hard-

koppig en dominant. Verder is hulle meer individualisties, terughoudend en onwillig om handelend op te tree asook meer bevrees, bekommert, neerslagtig, onrustig en geneig tot skuldgevoelens. Laastens is hulle meer gespanne en gefrustreer.

(4) Ten opsigte van veld D (Prikkelbaarheid) en veld Q₂ (Selfgenoegsaamheid) behaal stokkiesdraaiermeisies hoër tellings en ten opsigte van veld I (Sensitiwiteit) 'n laer telling in vergelyking met die universum, en hiervolgens is stokkiesdraaiermeisies meer prikkelbaar, opgewonde, ongeduldig en veel-eisend, asook meer selfgenoegsaam, selfstandig en vindingryk. Laastens is hulle meer ontroegeeflik en realisties.

(5) Ten opsigte van veld I (Sensitiwiteit) behaal stokkiesdraaierseuns 'n hoër telling in vergelyking met die universum en hiervolgens is hulle meer teerhartig, afhanklik, oorbeskermd en fyngevoelig.

VROË SKOOLVERLATING EN MISDAADPLEGING

(a) Vroeë skoolverlatting

Net meer as die helfte van die oorspronklike groep stokkiesdraaiers (51,0%) teenoor 6,2 persent van die universum (stokkiesdraaiers ingesluit) het die skool met of sonder 'n standerd ses-kwalifikasie verlaat. Van die stokkiesdraaiers het ongeveer 90 persent na skoolverlatting gaan werk, van wie ongeveer 77 persent met 'n standerd ses-kwalifikasie en 23 persent daarsonder.

Op grond van die IK-verdeling van stokkiesdraaiers wat die skool met of sonder 'n standerd ses-kwalifikasie verlaat het, het geblyk dat 54 persent moeilik 'n hoër kwalifikasie sou kon bereik het terwyl 46 persent op grond van hul IK wel 'n hoër kwalifikasie sou kon bereik het en gevolglik as 'n verlies aan mannekragpotensiaal beskou moet word, aangesien hulle die skool blybaar te vroeg verlaat het. Bogenoemde afleiding geskied met inagneming van die feit dat toetsinstellings nie 'n absolute kriterium is vir die onderwyskwalifikasie wat 'n leerling kan bereik nie.

(b) Misdaad

Stokkiesdraaiers is ten opsigte van latere misdaadpleging by die Suid-Afrikaanse Kriminele Buro opgevolg en gegewens ten opsigte van leerlinge wat na nywerheid- of verbeteringskole gekommitteer is, is ook verkry.

'n Statisties betekenisvolle verskil is gevind tussen die persentasievoorkoms van misdaad by 15- tot 24-jariges van die bevolking (ongeveer 2,6% per jaar) en die persentasievoorkoms

by die ondersoekgroep (9,7%). Op grond hiervan is die gevolgtrekking gemaak dat daar 'n verband tussen stokkiesdraai en misdaadpleging is.

SLOT

In hierdie studie het die stokkiesdraaier na vore getree as 'n leerling uit 'n relatief ongunstige sosio-ekonomiese milieu wie se verstandelike ontwikkeling, skolastiese vordering, aanpassing en persoonlikheid ongunstig met dié van ander leerlinge vergelyk. Verder is gevind dat stokkiesdraai 'n verband toon met vroeë skoolverlating en latere misdaadpleging. Die leerling wat hom aan stokkiesdraai skuldig maak, betree dan moontlik die eerste stap in 'n kringloop waar hy sy toekoms in gevaar stel.

Die presiese oorsaaklike faktore wat aanleiding tot stokkiesdraai gee, is nie bekend nie. Dit kom egter voor of dit 'n multi-komplekse samehang van faktore en omstandighede is wat die omgewing, persoonlikheid, aanpassing, vermoëns en skoolvordering insluit. Aangesien elke mens die unieke produk van oorerwing en omgewing is, is dit te betwyfel of die aanleidende faktore tot stokkiesdraai vir elke individuele stokkiesdraaier dieselfde is of in dieselfde mate tot die handeling van stokkiesdraai bydra. 'n Verdere faktor is die leerling se "weerstands drempel", dit wil sê die mate waarin die leerling kan weerstand bied teen die samehang van faktore wat akkumuleer totdat so 'n punt bereik word dat die leerling nie meer teen die onderliggende beïnvloedende faktore weerstand kan bied of dit in ander rigtings kan kanaliseer nie en hom tot stokkiesdraai as onvlugtingsmedium wend.

'n Poging om die aanleidende faktore tot stokkiesdraai te kategoriseer en as maatstaf vir die vroeë uitkennings van potensiële stokkiesdraaiers te implimenteer, sou dus 'n relatief moeilike taak wees. Dit impliseer onder andere dat elke leerling se agtergrondgeskiedenis, verstandsvermoëns, skolastiese vordering, persoonlikheid en aanpassing so volledig en so vroeg moontlik in sy skoolloopbaan nagegaan en voortdurend hersien sal moet word vir die identifisering van faktore wat moontlik tot stokkiesdraai aanleiding kan gee.

Wanneer die problematiek van leerlinge sig in stokkiesdraai manifesteer, is die stokkiesdraaier soos reeds genoem in 'n moontlike kringloop van vroeë skoolverlating en misdaad vasgevang. Omdat die stokkiesdraaier nie self om hulp sal vra nie, IS DIT VAN AKTUELE BELANG DAT DIE SKOOLPERSONEEL EN IN DIE BESONDER DIE VOORLIGTINGSONDERWYSER HULP AAN DIÉ LEERLINGE SAL VERLEEN. Logies sal die voorligting wat aan stokkiesdraaiers verleen word,

verskil van die algemene voorligtingsprogram. Daar sal sover moontlik gepoog moet word om individuele voorligting aan stokkiesdraaiers te bied. Terloops kan genoem word dat voorligting aan stokkiesdraaiers onder andere daarop toegespits moet wees om die stokkiesdraaier tot die besef te laat kom wiē hy werklik is, wat sy potensialiteite en beperkings is en watter doelstellings in die lewe nastrewenswaardig is – dus aktualiseringsoorligting om die stokkiesdraaier tot 'n aktualisering van homself te lei.

Met die implementering van 'n stelsel van gedifferensieerde onderwys waar skoolvoorligting as 'n geïntegreerde deel van die onderwysstelsel beoog word, kan verwag word dat meer leerlinge as voorheen betyds as stokkiesdraaiers en potensiële vroeë skoolverlaters uitgeken sal word, sodat gesikte voorligting aan hulle gebied kan word. Sodoende kan dan 'n bydrae tot die optimale ontwikkeling van die land se mannekragpotensiaal gelewer word.

AKADEMIESE PRESTASIE VAN INTELLEKTUEEL BOGEMIDDELDE LEERLINGE
DEEL I : DIE ROL VAN AANLEG EN NIE-INTELLEKTUELE FAKTORE BY
DIE EKSAMENPRESTASIE VAN MEISIES

SAMEVATTING

INLEIDING

Die intellektueel bogemiddelde standerd tien-meisie word as die room van die land se vrouekragpotensiaal beskou. Die problematiek van eksamensukses en van die opleidingsmoontlikhede van meisies en hulle uiteindelike beroepsbeoefening het die afgeloep dekade sterk na vore getree. Die deelname van die vrou aan voltydse en deeltydse beroepsbeoefening toon 'n steeds groeiende tendens. Die vraag het ontstaan of daar, nieteenstaande hierdie groeiende tendens, nie nog 'n groot getal meisies is wat in staat is tot opleiding na standerd tien, maar vanweë bepaalde omstandighede of om bepaalde redes nie sodanige opleiding ontvang nie, of, indien wel 'n aanvang met opleiding gemaak word, onsuksesvol is daarin. Dit het die verdere vraag laat ontstaan na die moontlike oorsake waarom potensiaalerosie en mannekragverlies reeds op standerd tien-vlak intree.

Die breë algemene probleem kulmineer na die verskaffing van aanvaarde antwoorde op die volgende vrae:

- (a) Waarom druiп intellektueel bogemiddelde meisies in standerd tien?
- (b) Waarom druiп intellektueel bogemiddelde dames in hul eerste jaar?
- (c) Waarom gaan suksesvolle intellektuele bogemiddelde standerd tien-meisies nie verder studeer nie?
- (d) Wat sou laasgenoemde groep se kanse op sukses wees indien hul wel sou gaan studeer het?

'n Antwoord op hierdie vrae, al sou dit ten dele wees, behoort 'n bydrae te lewer tot enige beplanning wat die groter benutting van ons land se mannekragpotensiaal beoog.

DOEL

'n Poging is aangewend om ten opsigte van intellektueel bogemiddelde standerd tien-meisies met universiteitsvrystelling=vakkeuse

- (a) vas te stel watter opleiding, indien opleiding wel plaasvind, deur watter getal persone gedurende die eerste jaar na standerd tien met watter mate van sukses ontvang is, en

(b) deur beskrywing en vergelyking, faktore te identifiseer wat met sukses in opleiding verband hou.

METODE VAN ONDERSOEK

Ten einde te voldoen aan die breë doelstelling met Projek Talentopname, naamlik om te bepaal wat die land se Blanke mannekragpotensiaal is en om gegewens beskikbaar te stel om hierdie potensiaal tot die maksimum te ontwikkel, is al 1969 se standerd tien-leerlinge in die Republiek en Suidwes-Afrika bestrek by Talentopname.

Die ondersoekgroepe is vervolgens saamgestel uit 'n verteenwoordigende steekproef van 1969 se standerd tien-meisies met 'n totale IK-stanege van 7 (totale IK van 112) en hoër en met 'n vakkeuse vir universiteitsvrystelling, en is as volg geïdentifiseer:

	N	%
Slaag standerd tien met vrystelling en slaag eerstejaar-graadkursus	407	39,5
Slaag standerd tien met vrystelling en druiп eerstejaar-graadkursus	78	7,6
Slaag standerd tien met vrystelling en slaag eerstejaar-diplomakursus	73	7,1
Slaag standerd tien met vrystelling en druiп eerstejaar-diplomakursus	14	1,4
Slaag standerd tien met vrystelling en gaan nie voltyds studeer nie	296	28,8
Slaag standerd tien sonder vrystelling en slaag eerstejaar-diplomakursus	19	1,8
Slaag standerd tien sonder vrystelling en druiп eerstejaar-diplomakursus	2	0,2
Slaag standerd tien sonder vrystelling en gaan nie voltyds studeer nie	75	7,3
Druiп standerd tien	65	6,3
TOTAAL	1029	100,0

Hierdie 1029 meisies is 30,0 persent van die totale steekproef, en kan beskou word as potensieel die een derde beste meisies in standerd tien.

Hierdie groep is op standerd tien-vlak en eerstejaar-vlak met mekaar vergelyk ten opsigte van enkele agtergrond- en biografiese gegewens uit die Biografiese Vraelys en ten opsigte van die resultate van die Senior Aanlegtoetse, die Hoërskool-Persoonlikeheidsvraelys, die Huislike, Sosiale, Persoonlike en For-

mele Verhoudingvraelys, die 19 Veld-Belangstellingsvraelys, en die Opname van Studiegewoontes en -houdingsvraelys.

Beduidendheid van verskille tussen hierdie groeppe ten opsigte van dié veranderlikes is bepaal op grond van X^2 -waardes (in die geval van die Biografiese Vraelys) en t-waardes (in die geval van die toetse).

BEVINDINGS

Sukses in opleiding : Doelstelling 1

Ontleding duï aan dat uit 'n totale steekproef van 1029 standerd tien-meisies, 868 (84,3%) met vrystelling geslaag het en 96 (9,3%) sonder vrystelling, terwyl 65 (6,4%) gedruip het. Van die 964 suksesvolle meisies het 593 (61,5%) gaan studeer en 371 (38,5%) het nie verder gaan studeer nie. Van die 485 graadstudente was 407 (83,9%) in hul eerste jaar suksesvol en van die 108 diplomastudente was 92 (85,2%) suksesvol in hul eerste jaar. Die persentasie meisies wat standerd tien druib (6,4%) is nie so 'n groot bron van kommer as die redelik hoë persentasie suksesvolle standerd tien-meisies wat nie verder voltyds gaan studeer (38,5%) nie en eintlik onbenutte hoëvlak-mannekragpotensiaal is. Op grond van hulle IK-tellings is geoordeel dat almal intellektureel daartoe in staat is om 'n graad- of diplomakursus suksesvol te deurloop.

Beduidende verskille tussen ondersoekgroepe : Doelstelling 2

Die beduidende verskille word tussen die volgende hoofgroepe aangedui:

- (a) Standerd tien suksesvol (slaag met vrystelling) en standerd tien onsuksesvol (slaag sonder vrystelling of druib).
- (b) Eerstejaar-graadkursus suksesvol en eerstejaar-graadkursus onsuksesvol.
- (c) Eerstejaar-graadstudente en eerstejaar-diplomastudente.
- (d) Verder gaan studeer en nie verder gaan studeer nie.

Suksesvolle standerd tien-meisies (slaag met vrystelling) in vergelyking met minder suksesvolle standerd tien-meisies (slaag sonder vrystelling of druib), kan as volg beskryf word:

- (1) Toon groter mate van aanleg in Berekening, Woordhou, Vergelyking, Geheue (paragraaf), Skryfspoed, Verbale Begrip en Figuurreekse.

(2) Toon 'n gunstiger persoonlikheidsamestelling, want hulle is meer bedagsaam, volhardend, pligsgetrou, selfgeldend, selfversekerd, stelselmatig en noukeurig, kalm, flegmatis, emosioneel stabiel, realisties, aktief, onafhanklik, vindingryk, selfstandig, selfbeheersd, sosiaal-korrek, kompulsief, en besit 'n hoër mate van selfbegrip.

(3) Is oor die algemeen beter aangepas en openbaar dien-ooreenkomsdig groter selfvertroue, morele inslag en gevoel van eiewaarde, is minder behep met die fisiese toestand, ondervind beter gesinsinvloede en saamhorigheid, en meen dat hulle meer persoonlike vryhede geniet.

(4) Stel meer aktief belang in die beoefening van aktiwiteite, is meer stokperdjie-gerig in hul belangstellings, en openbaar groter belangstelling in Beeldende Kunste, Welsynswerk, Geselligheid, Openbare Optrede, Regte, Wetenskap, Numeriese en Klerklike werk.

(5) Openbaar 'n gunstiger studie-oriëntasie : handel take stipteliker af, vermy uitstel van werkopdragte in mindere mate en is dus minder geneig tot onnodige tydverkwisting, wend meer doeltreffende en sistematiese studie- en werkmetodes aan, toon 'n beter bekwaamheid in die uitvoering van werkopdragte openbaar gunstiger houding teenoor onderwysers, en aanvaar opvoekundige ideale en doelstellings meer realisties; bestee meer tyd aan huiswerk en studie; openbaar 'n gunstiger en meer positiewe houding teenoor geleerdheid; besef die waarde daarvan geleë in versekering van vooruitgang in die lewe, asook die vormende aspek daarvan.

(6) Beskik oor 'n meer realistiese en positiewe selfbeeld en skatting van vermoëns.

(7) Toon 'n sterker motivering om te presteer.

'n Hoër persentasie suksesvolle as minder suksesvolle standerd tien-meisies -

(8) se vaders beoefen die hoë sosio-ekonomiese beroepe; kom uit klein gesinne waar hulle die enigste kind is, of waar daar nog twee ander kinders is; se ouers is ook meer begerig dat hulle verder as standerd tien moet leer; word meer vryhede gegun deurdat hulle 3 of 4 keer per week, of so dikwels as wat hulle wil, mag uitgaan;

(9) lees verhalende- en vakliteratuur; neem tussen 2 en 9 uur per week aan buitemuurse aktiwiteit deel;

(10) het nog nooit vantevore gedruip nie; was 4 dae of minder gedurende die jaar van die skool afwesig; woon skole in stede of stedelike gebiede by; is in meisieskole en in klasse wat uit 20 tot 40 of uit 60 of meer studente bestaan; ondervind

persoonlike probleme, maar minder huislike-, skool- en studieprobleme;

(11) vind dit omtrent nooit moeilik om hul gedagtes in geskrewe taal uit te druk nie; se skoolwerk word die meeste van die tyd vergemaklik weens die feit dat hulle vinnig lees en maklik verstaan wat hulle lees; vind dat omtrent nooit moeilik om aandag in die klas te gee nie; verloor nie baie dikwels punte in eksamens en klastoetse weens kleiner rekenkundige en/of wiskundige bewerkinge nie, of omdat hulle nie betyds kan klaarkry nie; maak altyd seker wat van hulle verwag word voordat 'n taak aangepak word; onthou redelik maklik iets wat geleer is; herroep dikwels leerstof op visuele wyse; en kan die meeste van die tyd sonder inspanning konsentreer;

(12) het nog nie 'n definitiewe beroepskeuse gedoen nie, hoofsaaklik omdat verdere studie die eerste oogmerk is.

Suksesvolle eerstejaarstudente, in vergelyking met onsuksesvolle eerstejaarstudente, kan op grond van gegewens verstrek in hul standerd tien-jaar, as volg geïdentifiseer word:

(1) Toon 'n groter mate van aanleg in Verbale Begrip, Berekening, Geheue (paragraaf en simbole) en Skryfspoed.

(2) Behaal hoër standerd tien-eindeksamenpunte.

(3) Is in hul persoonlikheidsamestelling meer bedagsaam, volhardend, pliggetrou, skerpsinnig, stelselmatig, noukeurig, onafhanklik en aktief.

(4) Is oor die algemeen beter aangepas ten opsigte van gevoel van eiewaarde, morele inslag en beroeps- en opleidingsverhoudinge.

(5) Toon 'n groter belangstelling in Beeldende en Uitvoerende Kunste, Diens en Prakties-Vroulik. Is meer stokperdjegerig in hul belangstellings en meer aktief in hul deelname aan aktiwiteite.

(6) Openbaar 'n gunstiger studie-oriëntasie : handel take stipteliker af, vermy uitstel van werkopdragte meer en is dus minder gereig tot onnodige tydverkwisting, openbaar 'n gunstiger houding teenoor onderwysers en aanvaar opvoekundige ideale en doelstellings meer realisties; bestee meer tyd aan huiswerk en studie; sien waarde van huiswerk daarin dat dit selfstandige werk ontwikkel; heg meer waarde aan geleerdheid op grond van die vormende waarde daarvan.

(7) Toon 'n gunstiger en meer positiewe selfbeeld en skatting van eiewaarde.

(8) Openbaar 'n sterker prestasie-motivering : doen altyd meer as wat verwag word of as wat nodig is om te slaag.

'n Hoër persentasie suksesvolle as onsuksesvolle eerstejaarstudente -

(9) se opleiding word of gratis verskaf of is geheel of gedeeltelik afhanklik van beurse/lenings;

(10) bestee 5 uur of minder per week aan buitemuurse aktiwiteit en beoefen minder as 3 stokperdjies;

(11) was tussen 5 en 7 jaar toe hulle vir die eerste keer skool toe gegaan het; het skole in stede of stedelike gebiede bygewoon; was in skole vir seuns en meisies; ondervind persoonlike probleme, maar minder studieprobleme;

(12) se werk word die meeste van die tyd vergemaklik weens die feit dat hulle vinnig lees en maklik verstaan wat hulle lees; verloor die meeste van die tyd punte in eksamens en klas-toetses weens kleiner rekenkundige en/of wiskundige bewerkinge; en verloor omrentrent nooit punte omdat hulle nie betyds klaarkry nie.

Suksesvolle eerstejaar-graadstudente, in vergelyking met suksesvolle eerstejaar-diplomastudente, openbaar die volgende eienskappe:

(1) Toon meer aanleg ten opsigte van Verbale Begrip, Berekening, Woordbou, Skryfspoed en Vergelyking, en minder aanleg in Ruimtelik 3-D.

(2) Behaal hoër standerd tien-eindeksamenpunte.

(3) Is ten opsigte van hul persoonlikheidsamestelling meer nabuite-lewend, beleefd, saggeaard, aanpasbaar, emosioneel stabiel, selfstandig, selfversekerd, selfgenoegsaam, opgeruimd, rustig, impulsief, selfgerig, aktief, sorgvry en vinniger met verstandelike take, maar meer ongeërg, wispelturig, opportunisities, ongeduldig en vertoon groter gebrekkige integrasie en meer ongedisiplineerde selfkonflik.

(4) Ten opsigte van aanpassing openbaar hulle 'n groter mate van spontane deelname aan sosiale groepverkeer, beter verhoudinge met spesifieke persone van die teenoorgestelde geslag, voel in minder mate dat hul gedrag ooreenstem met die aanvaarde norme van die samelewing, toon meer selfvertroue, eiewaarde, senouweagtigheid, minder beheptheid met die fisiese toestand en voel minder ingeperk. Is ook beter aangepas ten opsigte van opleidings- en beroepsverhoudinge.

(5) Toon groter belangstelling in Welsynswerk, Geselligheid, Openbare Optrede, Regte, Wetenskap, Numeries, Klerklike Werk en Sport, maar minder in Uitvoerende Kunste, Taal en Prakties-Vroulik. Hulle is meer werkgerig in hul belangstellings en meer aktief in die beoefening van aktiwiteit.

(6) Toon beter werk- en studiemetodes; wend doeltreffender studiemetodes aan, toon meer bekwaamheid in die uitvoering van werkopdragte en pak hul werk meer sistematies aan; sien meer waarde in huiswerk en wel daarin dat dit selfstandige werk ontwikkel; heg meer waarde aan die vormende aspek van geleerdheid.

(7) Openbaar n meer realistiese en positiewe selfoordeel.

(8) Toon n sterker motivering om te presteer : doen gewoonlik meer as wat van hulle verwag word.

n Hoë persentasie graadstudente as diplomastudente –

(9) se vaders beoefen die hoë sosio-ekonomiese beroep; daarom is hul ook finansiëel meer afhanklik van hul ouers met betrekking tot hul studies en is dus minder afhanklik van beurse/lenings; kom uit klein huisgesinne, waar hulle of die enigste kind is of waar daar nog een ander kind is; geniet n groter mate van vryheid aangesien hulle drie keer per week, of so dikwels as wat hulle wil, toegelaat word om uit te gaan;

(10) ontvang naskoolse lesse wat nie met hul skoolwerk in verband staan nie;

(11) se skooltoetredingsouderdom was 5 jaar of jonger; het skole in stedelike gebiede bygewoon; ondervind persoonlike- en studieprobleme in hul skoolwerk;

(12) se werk word omtrent altyd vergemaklik weens die feit dat hulle vinnig lees en maklik verstaan wat hulle lees; verloor omtrent nooit punte omdat hulle nie betyds klaarkry nie; onthou maklik iets wat geleer is; kan altyd sonder inspanning konsentreer;

(13) het op skool niks gebaat by voorligting vir sover dit die keuse van n beroep betref nie; het nog nie n definitiewe beroepskeuse gedoen nie; en meld dat uitinggewing aan aanleg en vermoëns vir hulle n baie belangrike faktor by n beroepskeuse is.

Meisies wat voltyds verder gaan studeer, in vergelyking met meisies wat nie verder gaan studeer nie, kan as volg beskryf word:

(1) Toon groter aanleg in Skryfspoed en Woordbou, maar minder in Ruimtelik 3-D.

(2) Behaal hoë standerd tien-eindeksamenpunte.

(3) Is ten opsigte van hul persoonlikheidsamestelling meer pligsgetrou, volhardend, vasberade, konsensieus, aktief, joviaal, sorgvry, afhanklik, goedig, kieskeurig, verbeeldingryk, selfgenoegsaam, puntenerig en individuelisties.

(4) Is oor die algemeen beter aangepas; toon meer self-vertroue, 'n beter en meer realistiese innerlike waardeskattung van vermoëns en gebreke, is minder senuweeagtig, toon minder beheptheid met die fisieke toestand, minder beïnvloeding deur faktore in die gesin, 'n beter morele inslag en beter opleidings-en beroepsverhoudinge.

(5) Toon 'n groter mate van belangstelling in Diens, Welsynswerk, Geselligheid, Openbare Optrede, Wetenskap, Numeries en Klerklik, maar minder belangstelling in Uitvoerende Kunste en Prakties-Manlik. Hulle is meer stokperdjie-gerig in hul belangstellings en meer aktief in hul deelname aan aktiwiteite.

(6) Openbaar algeheel 'n beter studie-oriëntasie : handel take stipteliker af, is minder geneig tot onnodige tyd-verkwisting, wend doeltreffender en meer sistematiese studie- en werkmetodes aan, openbaar beter bekwaamheid in die uitvoering van werkopdragte en aanvaar opvoedkundige ideale en doelstellings meer realisties; bestee meer tyd aan huiswerk en studie; heg meer waarde aan die vormende aspek van geleerdheid en minder aan die materiële vooruitgang daaraan verbonde.

(7) Openbaar 'n meer realistiese en positiewe selfoor-deel en skatting van werklike en vermeende vermoëns.

(8) Toon 'n sterker motivering om te presteer; doen altyd meer as wat verwag word en meestal meer as wat nodig is om te slaag.

'n Hoër persentasie meisies wat verder gaan studeer as diegene wat nie verder gaan studeer nie -

(9) kan finansieel deur hul ouers met hul studies gehelp word of is in 'n mindere mate afhanklik van beurse/lenings; kom uit Klein gesinne waar hulle die enigste kind is, of waar daar nog twee of drie ander kinders is; se ouers verkies dat hul kinders verder as standerd tien sal leer; geniet minder vryheid met betrekking tot die aantal kere wat hulle toegelaat word om uit te gaan;

(10) lees koerante en verhalende literatuur; bestee tussen 2 en 7 uur per week aan buitemuurse aktiwiteite; bestee meer tyd aan naskoolse lesse buite skoolverband;

(11) het nog nooit vantevore gedruip nie; was twee dae of minder gedurende die jaar van die skool afwesig; is in klasse waarin 20 tot 40, of 60 of meer, studente is; ondervind minder persoonlike, huislike, skool- en studieprobleme;

(12) se werk word omtrent altyd vergemaklik weens die feit dat hulle vinnig lees en maklik verstaan wat hulle lees; vind dit omtrent nooit moeilik om aandag in die klas te gee nie;

maak altyd seker dat hulle verstaan wat verwag word voordat 'n taak aangepak word; kan iets wat geleer is redelik maklik onthou; kan die meeste van die tyd sonder inspanning konsentreer;

(13) beskou diens aan die medemens en uitinggewing aan aanleg en vermoëns as belangrike faktore by die keuse van 'n beroep.

'n Skematische samevatting van die bevindinge van die ondersoek

Daar is in die inleiding tot die verslag aangetoon dat persoonlike betrokkenheid en persoonlike belewenis noodsaklik is in die verlening van betekenisvolheid aan die eksamenvoorbereidings- en eksamenskryf-situasie. Die empiriese gevawens het verdere relevante faktore laat uitkristalliseer. In meegaande figuur word 'n skematische voorstelling van hierdie faktore gegee, wat in wisselende verhouding en op unieke wyse bydra tot 'n baalde verskynsel soos eksamenprestasie by intellektueel bogemiddelde meisies.

SLOT

In hierdie ondersoek is daar gesoek na die verband van 'n verskeidenheid van faktore met die eksamensukses van intellektueel bogemiddelde standerd tien-meisies en eerstejaar-damestuende, en nie na die oorsaak van eksamenprestasies, asof dit eenduidig vaspenbaar is nie. Dit het hier gegaan om relasies, sodat daar nie sprake van oorsaak en gevolg kan wees nie.

Dié ondersoek vorm deel van 'n breër navorsingsveld. Die groot aantal veranderlikes wat hier geïdentifiseer is as belangrik by die bepaling van eksamensukses, noodsak verdere ondersoek. Daarom word geoog om interkorrelasies tussen dié veranderlikes te bereken en om daarna 'n faktorontleding te doen om te bepaal watter faktore vir die beduidende korrelasies verantwoordelik is.

In verdere navorsing sal die verband tussen dieselfde veranderlikes wat in hierdie ondersoek gebruik is en die eksamenprestasie van intellektueel bogemiddelde standerd tien-seuns en eerstejaar-mansstudente ondersoek word. Dit was ook duidelik uit hierdie ondersoek dat nog geen afdoende antwoord verskaf kan word met betrekking tot die korrekte studierigting nie en dat hierdie terrein gevolglik nog oop lê vir navorsing. Daarom behoort 'n ondersoek van hierdie aard vir die verskillende studierigtings gedoen te word.

SKEMATIESE VOORSTELLING VAN VERBANDHOUENDE VERANDERLIKES MET EKSAMENPRESTASIE VAN INTELLEKTEUEL BOGEMIDDELDE MEISIES

EKSAMENPRESTASIE

AANLEG	HÖRSKODDREKDAAD	PERSONNLIKHEID	VERHOLDINGE	BELANGSTELLING	STUDIE-ASPEKTE	HUISLIKE OMSTANDIGHEDE	BERDEPSASPEKTE
Verbale begrip	Vorige suksesse	Vriendelikheid	<u>Personlike:</u> Selfvertroue	Beeldende en uitvoerende kunste	Tyd aan huiswerk	Beroep van vader	Beroepskeuse (tyd)
Woordbou	Afwezigheid	Intelligenzie	Fisiiese toestand	Sport, openbare oprede, geselligheid	Houding ten opsigte van huiswerk en geleerdheid	Gesinsgrootte	Belinvloeding in doen van keuse
Geheue	Skoolomgewing	Selfhandhawing	Senuewaegtigheid	Diens, Welsynswerk, regte, klerklike werk	Motivering	Probleme	Belangrike oorwegings by keuse
Figuur=reeks	Eksamenvpunte	Avontuurlustigheid	Eiewaarde	Gesinsvwloede	Vermoë om gedagtes in geskrewe taal uit te druk, maklik te konstater, te onthou en te herroep	Tipe leesstof	Buitemuurse aktiwiteite
Vergelyking		Selfbeheersing	<u>Huislike:</u>	Numeries	Prakties-Vroulik	Vryhede	
Skryfspoed	Entoesiasme	Pliggetrouwheid	Gesinsvwloede	Wetenskap	Leesspoed		
		Sensitiwiteit	Persoonlike vryhede				
			<u>Sosiale:</u> Morele inslag				
			Deelname aan groepverkeer				
			Verkeer met teenoorgestelde geslag				
			<u>Formele:</u>				
			Beroeps- en opleidingsverhoudinge				

DIE ONDERGEMIDDELDE LEERLING : AANLEG, PERSOONLIKHEID, AANPASING, BELANGSTELLING EN SKOLASTIESE PRESTASIE

SAMEVATTING

INLEIDING

Die huidige ondersoek ten opsigte van leerlinge met 'n ondergemiddelde intellektuele vermoë sluit aan by 'n vorige ondersoek waarin hul algemene agtergrond, soos bepaal deur gegewens wat deur hulleself verstrek is, nagegaan en vergelyk is met dié van ander leerlinge. Dit het uit die vorige ondersoek geblyk dat ondergemiddelde leerlinge ten opsigte van haas alle aspekte, wat insluit sosio-ekonomiese omstandighede, gesondheidstoestand, onderwysaspirasies, druiping op skool, ensovoorts, ongunstig met standerd 6-leerlinge in die algemeen vergelyk. Omdat daar tot die slotsom gekom is dat ondergemiddelde leerlinge as 'n probleemgroep beskou kan word, is daar in die huidige navorsing ondersoek ingestel na verdere aspekte aan die hand van gestandaardiseerde toetse en vraelyste, onderwysersbeoordeling en eksamenpunte.

DOEL

Die doel met die ondersoek was om

- (a) leerlinge met 'n ondergemiddelde intellektuele vermoë met 'n kontrolegroep te vergelyk ten opsigte van onderwysersbeoordeling, aanpassing, persoonlikheid, skolastiese prestasie en ander aspekte en om
- (b) in die geval van die ondergemiddelde leerlinge, die moontlike verband tussen ouderdom en die aspekte in (a) genoem, na te gaan.

Deur middel van hierdie ondersoek is gepoog om 'n beter insig in ondergemiddelde leerlinge te verkry en veral in aspekte wat vir hul onderwys van belang mag wees.

METODE VAN ONDERSOEK

Die ondersoekgroep

Die ondersoekgroep bestaan uit alle Afrikaanssprekende standerd 6-leerlinge wat op grond van hul prestasies in die Nuwe Suid-Afrikaanse Groptoets 'n Verbale sowel as 'n Nie-verbale IK van 88 of laer behaal het. Die ondersoekgroep word verdeel in seuns en meisies, wat verder verdeel word in 3 ouderdomsgroeppe, naamlik 13 jaar 11 maande en jonger, 14 jaar tot 14 jaar 11

maande en 15 jaar en ouer. Die ondersoekgroep bestaan altesaam uit 5664 leerlinge en verteenwoordig 13,8 persent van die universum van 1965 se Afrikaanssprekende standerd 6-leerlinge.

Die kontrolegroep

Die kontrolegroep, wat die ondersoekgroep insluit, bestaan uit die universum van 41 030 Afrikaanssprekende leerlinge wat aan 1965 se Talentopnameprogram deelgeneem het. Die Afrikaanssprekende kontrolegroep verteenwoordig 58,7 persent van al die leerlinge (69 908) wat in standerd 6 aan Talentopname deelgeneem het.

Meetinstrumente

Daar is van 12 meetinstrumente gebruik gemaak aan die hand waarvan die ondergemiddelde leerlinge met die kontrolegroep vergelyk is. Waar toepaslik is die betroubaarhede daarvan ten opsigte van die ondersoekgroep bereken en bevredigend gevind.

BEVINDINGE

Algemeen

Die ondergemiddelde leerlinge was in standerd 6 gemiddeld ouer as die Afrikaanssprekende universum. Relatief meer leerlinge van die kontrolegroep as ondergemiddelde leerlinge was in die jongste ouderdomsgroep van 13 jaar 11 maande en jonger, terwyl relatief meer ondergemiddelde leerlinge weer in die middelste en veral die oudste ouderdomsgroep van 15 jaar en ouer was. Die ondergemiddelde leerlinge bestaan uit effens meer seuns as meisies as wat verwag sou word, geoordeel volgens die verdeling van die kontrolegroep volgens geslag.

Onderwysersbeoordeling

Op grond van leerlinge se klasonderwysers se beoordeling, soos blyk uit die Onderwysersvraelys, ontvang die ondergemiddelde leerlinge ten opsigte van alle aspekte 'n swakker beoordeling as die Afrikaanssprekende standerd 6-skoolbevolking. In vergelyking met Afrikaanssprekende leerlinge draai ondergemiddelde leerlinge meer stokkies, is hulle meer dae van die skool afwesig, toon hulle swakker samewerking met hulle onderwysers en kom hulle nie so goed met hul medeskoliere oor die weg nie.

Wat vordering op skool betref, meen onderwysers dat die oorgrote meerderheid ondergemiddelde leerlinge se kans om standerd 10 te slaag baie swak is en dat slegs 'n geringe persentasie van hulle in staat is om 'n hoër kwalifikasie as standerd 8 op skool te behaal. Ondergemiddelde leerlinge is gemiddeld ouer in

standerd 6 en relatief meer van hulle is in aanpassingsklasse in vergelyking met Afrikaanssprekende standerd 6-leerlinge in die algemeen.

Ondergemiddelde seuns word, met die uitsondering van prestasie op sportgebied en omgang met hulle medeskoliere, swakker as meisies deur die onderwysers beoordeel.

Behalwe vir prestasie op sportgebied, word die oudste ondergemiddelde leerlinge swakker beoordeel as die jonger groep. Daar is 'n duidelike tendens waargeneem dat die ouderdomsgroep swakker beoordeel word namate hul ouderdom styg.

Aanleg

Ten opsigte van aanleg, soos gemeet deur die Junior Aanlegtoetse, die Handelstoetse en die Tegniese Toetse, presteer die ondergemiddelde leerlinge deurgaans swakker as ander standerd 6-leerlinge. Hulle presteer veral swak ten opsigte van reken-kundige aanleg sowel as redenering en sinonieme. Hulle lewer die beste prestasie ten opsigte van koördinasie, skryfspoed, vergelykings en kennis van gereedskap.

Die ondergemiddelde meisies presteer in die algemeen beter as seuns, behalwe in toetse waar tegniese aanleg gemeet word. Die grootste verskil ten gunste van die meisies word ten opsigte van hul vermoe om vinnig te skryf, aangetref.

Die oudste ondergemiddelde leerlinge presteer deurgaans die beste in die aanlegtoetse en, met enkele uitsonderings, presteer die middelste groep die tweede beste en die jongste groep die swakste.

Belangstelling, persoonlikheid en aanpassing

Die ondergemiddelde leerlinge se belangstelling, gemeet deur die GSZ-Belangstellingsvraelys, is, in vergelyking met Afrikaanssprekende standerd 6-leerlinge in die algemeen, meer werk- as stokperdjiegerig, moontlik omdat hulle besef dat hulle die skool gouer gaan verlaat.

Ondergemiddelde seuns stel hoofsaaklik in die volgende rigtings belang as moontlike beroepe: Die waardering en ekspresie van taal, sport, handel en bedryfsleiding en gesellige en oorredende sosiale aktiwiteite. Ondergemiddelde meisies stel hoofsaaklik belang in die hantering van meganiese voorwerpe, sport en gesellige sosiale bedrywighede as moontlike beroepsrigtings.

Volgens die Hoëskool-Persoonlikheidsvraelys is ondergemiddelde seuns, in vergelyking met standerd 6-seuns, minder intelligent en abstrakdenkend, teerhartiger, afhankliker, oorbeskermd en fyngevoeliger. Hulle is ook meer aanmatigend, opportunisties, geneig tot selfkonflik en gespanne. Ondergemiddelde meisies is, in vergelyking met standerd 6-meisies, minder intelligent en abstrakdenkend, meer aanmatigend en opstandiger, asook effens prikkelbaarder, ontoegeefliker en meer gespanne.

Die oudste ondergemiddelde seuns is intelligenter, pligsgetrouer, ontoegeefliker, selfstandiger en meer realisties as jonger ondergemiddelde seuns. Groter verskille word by die ondergemiddelde meisies as by die seuns aangetref wat persoonlikheidsamestelling betref. Die oudste ondergemiddelde meisies is opmerklik intelligenter en meer abstrakdenkend, meer aantasiaar deur gevoelens en emosioneel minder stabiel as jonger meisies. Die oudste meisies is verder soberder, versigtiger en ernstiger, skamer, meer beheersd, onvrymoedig en bekommert. Die jongste ondergemiddelde meisies is opmerklik meer aanmatigend en onafhankliker as ouer meisies.

Wat aanpassing betref, soos blyk uit die resultate van die Aanpassingsvraelys, is die ondergemiddelde leerlinge beter as standerd 6-leerlinge ten opsigte van sosiale verhoudings aangepas, asook effens beter ten opsigte van selfvertroue en emosionaliteit. Ten opsigte van die ander velde van aanpassing is hulle swakker aangepas, veral wat morele inslag betref.

Met betrekking tot die verskille tussen die geslagte, is bevind dat ondergemiddelde meisies, behalwe wat betref morele inslag, opmerklik swakker as die seuns aangepas is.

Die oudste ondergemiddelde leerlinge, en veral die ondergemiddelde meisies, is swakker as die jonger leerlinge aangepas. Die oudste meisies is veral swak aangepas wat emosionaliteit, gevoel van eiewaarde en skool- en huislike verhoudings betref.

Skolastiese prestasie in standerd 6

Die Afrikaanssprekende ondergemiddelde leerlinge presteer opmerklik swakker as die Afrikaanssprekende standerd 6-bevolking in die skolastiese toetse, naamlik die ATTR, die Spelingtoetse en die Wetenskap-, Aardrykskunde- en Geskiedenistoetse.

Sowel die ondergemiddelde meisies as die meisies in die algemeen presteer beter as die seuns in taal- en spellingtoetse, terwyl seuns weer beter presteer in toetse waar hul kennis van Wetenskap, Geskiedenis en Aardrykskunde gemeet word.

Die oudste ondergemiddelde leerlinge presteer in die algemeen beter in die skolastiese toetse as die jonger leerlinge.

Volgens verwagting presteer die ondergemiddelde leerlinge swakker as standerd 6-leerlinge in die algemeen in al hul eksamenvakke. Die ondergemiddeldes se beste prestasies word ten opsigte van die twee amptelike tale aangetref en hul swakste prestasie ten opsigte van Wiskunde.

Die meisies van albei groepe presteer beter as die seuns in tale, terwyl die seuns weer effens beter in die ander eksamenvakke presteer, alhoewel die verskille tussen die geslagte in geen geval betekenisvol is nie.

Die oudste ondergemiddelde leerlinge presteer in die algemeen swakker as die jonger groepe in eksamenvakke.

Latere vordering op skool

'n Aansienlik groter persentasie ondergemiddelde as ander leerlinge kon nie daarin slaag om in die miniumtyd standerd 10 te bereik nie; van die oorspronklike groep ondergemiddelde leerlinge tydens die 1965-Talentopnameprogram, was daar minder as 3 persent teenoor meer as 40 persent van die kontrolegroep wat daarin kon slaag. Die ondergemiddelde leerlinge het deurgaans in elke standerd tot en met standerd 10 swakker in individuele vakke gepresteer en hulle gemiddelde totale persentasie was in al die standerds, behalwe standerd 10, meer as 10 persent onder dié van ander leerlinge. Ook was die druppersentasie onder ondergemiddelde leerlinge in elke standerd meer as twee keer en in standerds 6,8 en 10 meer as drie keer so hoog as dié van ander leerlinge.

In vergelyking met gemiddelde leerlinge presteer ondergemiddelde leerlinge die swakste in wiskundige en syfervakke en die beste in die praktiese vakke, hoewel nog steeds swakker as gemiddelde leerlinge.

GEVOLGTREKKING

Volgens die resultate van hierdie ondersoek, resultate uit ander skrywers se navorsing en uit die uiteenlopende menings wat gehuldig word met betrekking tot die soort onderwys wat ondergemiddelde leerlinge moet ontvang, kom dit voor of die probleem van geskikte onderrig aan hulle nog nie bevredigend opgelos is nie.

Die skade wat aan ondergemiddelde leerlinge berokken word deur die verkeerde onderwys mag, afgesien van swak skoolprestasie, ook in ander vorms gemanifesteer word, soos 'n negatiewe ingesteldheid teenoor skoolwerk en skoolgaan in die algemeen, die vorming van onwenslike persoonlikheidstrekke en uiteindelike algemene swak aanpassing. Daar is dan ook in hierdie ondersoek melding gemaak van navorsers wat swak aanpassing direk aan verkeerde leerplanne toeskryf.

Onderwys wat meer prakties gerig is, is blybaar een van die moontlike oplossings. Die klem moet op vakke val wat konkrete en handelende vaardighede insluit, soos huishoudkunde en handwerk, waar onderrig op 'n stap-vir-stap manier gegee moet word. Alhoewel die benadering koncreet moet wees, beteken dit nie dat die tradisionele vakke of verbale onderrig uitgesluit moet word nie; wat egter belangrik is, is dat akademiese werk verband moet hou met die kind se vermoëns en belangstellings.

Baie van die probleme wat onder andere aan die stel van te hoë eise aan ondergemiddelde leerlinge toegeskryf kan word, sal hopelik in 'n groot mate oorkom kan word met die nuwe stelsel van gedifferensieerde onderwys en voorligting op primêre sowel as sekondêre vlak. Hiervolgens sal getrag word om die onderwys ooreenkomsdig die besondere moontlikhede van die leerlinge te laat geskied. Wat die domnormale leerling betref, is aanbeveel dat die kursus prakties gerig en konkreet van aard sal wees en dat die omvang beperk sal word. Behalwe 'n algemeen vormende program, word vir 'n prakties-tegniese en prakties handelskursus voorsiening gemaak. Deur sodanige kurrikulum en sillabusse sal die leerinhoud in harmonie met die belangstelling en vermoëns van hierdie leerlinge wees en bydra tot die ontplooiing van hul besondere potensialiteit, sodat hulle tot gelukkige en self-realiserende landsburgers kan ontwikkel.

'n Verblydende teken is dat kandidate vir 'n praktiese beroepsgerigte kursus, wat waarskynlik die meeste, indien nie alle ondergemiddelde leerlinge nie, sal insluit, reeds in hul primêre skoolloopbaan uitgeken sal word en hierdie uitkennings in standerd 5 verskerp sal word.

Die belangrikheid van vroeë identifisering kan nie genege beklemtoon word nie, aangesien dit uiters noodsaklik is om reeds so vroeg moontlik in 'n kind se lewe vas te stel of hy die vermoë het om 'n akademiese opleiding te ondergaan, met die oog op sy uiteindelike bestemming na skoolverlating. Indien die skool, asook ander instansies, soos die ouers, daarvan bewus is dat 'n kind nie die nodige vermoë of belangstelling het om 'n akademiese opleiding te ondergaan nie, kan daar betyds vir hom

voorsiening gemaak word in die vorm van byvoorbeeld 'n praktiese kursus, soos hierbo genoem. Wanneer daar in gebreke gebly word om 'n ondergemiddelde leerling betyds te identifiseer en sy skoolwerk nie in ooreenstemming met sy vermoëns gebring word nie, vergroot die gevvaar dat hy 'n onwenslike houding van onverskilligheid of selfs 'n wrewel teenoor die skool en skoolwerk sal ontwikkel, wat sy maksimale ontwikkeling noodwendig moet strem.

SLOT

In hierdie ondersoek is gepoog om 'n bydrae te lewer tot die verkryging van 'n beter insig in ondergemiddelde leerlinge se spesiale probleme en behoeftes, met die vertroue dat dit sal dien as aansporing tot verhelpende maatreëls deur alle instansies wat met hierdie leerlinge se opvoeding en onderwys gemoeid is.

LINKSHANDIGHEID : 'N EKSPERIMENTEEL-PSICOLOGIESE ONDERSOEK

SAMEVATTING

INLEIDING

Uit 'n studie van die literatuur oor linkshandigheid blyk dat sosiale kondisionering en oorerflikheidsfaktore 'n rol kan speel in die bepaling van handvoordele, maar dat navorsing op neurologiese terrein waarskynlik in hierdie stadium die meeste ligwerp op die oorsaaklikheid van handvoordele. Daar is aanduidings dat daar 'n verband bestaan tussen handvoordele en spraaklateraliteit en dat spraakverteenwoordiging nie by alle linkshandiges dieselfde prominente plek beklee as by regshandiges nie. Baie navorsers is van mening dat daar 'n verband bestaan tussen linkshandigheid en breindisfunksie aangesien disleksie, epilepsie en hakkel persentasiegewys meer voorkom onder links- as regshandige kinders.

Ten opsigte van die psigologiese eienskappe van kinders met linkshandige neigings, is navorsers van mening dat negativisme, hardkoppigheid, antisosiale gedragspatrone en neurotiese trekke persentasiegewys meer voorkom onder links- as regshandiges. Navorsers is ook van mening dat linkshandiges ten opsigte van intellektuele en skolastiese vermoëns swakker bedeeld is as regshandiges.

Oor die implikasies van gedwonge regshandigheid blyk dat daar uiteenlopende menings bestaan. Sommige navorsers is van mening dat 'n omskoling van links na regs kan lei tot frustrasie, negativisme en hakkel, terwyl ander weer beweer dat dit die kind net kan bevoordeel.

Groot leemtes in baie van hierdie beskouinge is dat dit nie empiries bevestig is nie of dat met geselekteerde en nie-verteenwoordigende groepe linkshandiges navorsing gedoen is. Hierdie leemtes het as spoorslag gedien vir 'n meer omvattende en diepgaande ondersoek met verteenwoordigende groepe linkshandiges (linksskrywers) en gedwonge regshandiges.

DOEL

Die doel met die ondersoek was om die agtergrond, verstandelike vermoëns, skolastiese bekwaamheid, belangstelling en persoonlikheid van hoërskoolleerlinge wat links skryf en leerlinge wat linkshandig is maar gedwing is omregs te skryf met leerlinge wat regshandig is enregs skryf te vergelyk om sodoende

'n beter beeld en begrip van hierdie leerlinge en die implikasies van linkshandigheid en gedwonge regshandigheid te verkry. Daar is gevoldiglik daarna gestreef om 'n aanduiding te verkry van die linksskrywer en gedwonge regsskrywer se bekwaamhede en talente in vergelyking met regsskrywers en te wys op die skolastiese implikasies wat dit vir die kind in die besonder en die onderwys in die algemeen mag hê.

METODE VAN ONDERSOEK

Ondersoekgroepe

Projek Talentopname het in 1965 'n aanvang geneem toe al die Blanke leerlinge in die RSA en SWA wat toe in st. 6 was, aan 'n omvattende toetsprogram deelgeneem het. In 1967, toe die meeste van hierdie leerlinge in st.8 was, is al die st.8-leerlinge in al die skole in die RSA en SWA in 'n opvolgprogram betrek. Uit hierdie 55 719 leerlinge is 'n steekproef van 10 178 leerlinge (ongeveer 18%) getrek waarvan die verteenwoordigendheid getoets en as baie goed bevind is onder andere ten opsigte van handvoorkleur soos deur leerlinge self aangedui.

Nadat vasgestel is dat die huistaalsamestelling van linksskrywers, regsskrywers en gedwonge regsskrywers van mekaar verskil, is besluit om net Afrikaanssprekendes in hierdie ondersoek te betrek. Die ondersoekgroepe is dus al die Afrikaanssprekende linksskrywers ($N = 428$) en gedwonge regsskrywers ($N = 196$) uit genoemde verteenwoordigende steekproef van die 1967 st.8-leerlinge in die RSA en SWA se skole. As kontrolegroep is 'n ewekansige steekproef van 20 persent van die Afrikaanssprekende regsskrywers uit dieselfde verteenwoordigende steekproef gekies ($N = 965$).

Meetinstrumente

Die meetinstrumente wat in hierdie ondersoek gebruik is, is die volgende: Biografiese Vraelys, Nuwe Suid-Afrikaanse Groeptoets (NSAG), Senior Aanlegtoetse (SAT), Tegniese Toetse (TT), Afrikaanse en Engelse Spellingtoetse, Skolastiese Bekwaamheidsbattery (SBB), GSZ-belangstellingsvraelys, Jr.Sr. Hoërskool-Persoonlikheidsvraelys (HSPV), en IPAT-Angsskaal. Die meetinstrumente is as betroubaar en geldig vir die doel van hierdie ondersoek beskou.

Statistiese tegnieke

Daar is hoofsaaklik van die Chi-kwadraattoets en Scheffé se meervoudige vergelykingsmetode gebruik gemaak om die beduidendheid van verskille tussen die groepe leerlinge te bepaal.

BEVINDINGE

Algemeen

Daar is gevind dat 86 persent van alle st.8-leerlinge van 1967regs skryf, $8\frac{1}{2}$ persent skryf links en $5\frac{1}{2}$ persent skryf regs maar is gedwing om regs te skryf. Van die regsskrywers is $60\frac{1}{2}$ persent se huistaal Afrikaans, 29 persent se huistaal is Engels en $10\frac{1}{2}$ persent het 'n ander huistaal. Van die linksskrywers is $55\frac{1}{2}$ persent Afrikaanssprekend, 32 persent Engelssprekend en $12\frac{1}{2}$ persent andertalig. Van die gedwonge regsskrywers is $55\frac{1}{2}$ persent Afrikaanssprekend, $35\frac{1}{2}$ persent Engelssprekend en 9 persent andertalig. Vanweë hierdie huistaalverskille is die ondersoek verder net ten opsigte van Afrikaanssprekendes uitgevoer en het verdere bevindinge dus net op Afrikaanssprekendes betrekking.

Daar is gevind dat ten opsigte van Afrikaanssprekende leerlinge daar in vergelyking met die regsskrywers heelwat meer seuns en heelwat minder dogters is wat linksskrywers en gedwonge regsskrywers is. Die gedwonge regsskrywers is gemiddeld sowat 2 maande ouer as die linksskrywers en die regsskrywers wat elk gemiddeld $15\frac{1}{2}$ jaar oud was ten tye van die ondersoek.

Sosio-ekonomiese agtergrond

'n Vergelyking van die drie groepe ten opsigte van die beroep van die vader, onderwyspeil van die ouers en grootte van die gesin, wat as indekse van sosio-ekonomiese status gedien het, dui op die volgende:

(a) Geen beduidende verskille is tussen die groepe ten opsigte van die beroep van die vader gevind nie, alhoewel dit nogtans blyk dat persentasiegewys minder vaders van gedwonge regshandiges beroepe in die hoë statusgroep beklee.

(b) Ten opsigte van die onderwyspeil van die ouers blyk dat die vaders van gedwonge regshandiges beduidend laer onderwyskwalifikasies het in vergelyking met die kontrolegroep regshandiges terwyl geen beduidende verskille tussen die groepe se moeders gevind is nie.

(c) In die geval van die getal kinders in die gesin is geen beduidende verskille tussen die groepe gevind nie.

In die algemeen kan dus aangeleid word dat die sosio-ekonomiese agtergrond van linksskrywers en gedwonge regsskrywers ooreenstem met dié van regsskrywers.

Skoolaangeleenthede

Groepe is ook vergelyk ten opsigte van aspekte soos spel- en punktuasieprobleme, vakrigting wat voorkeur geniet, beplande skoolverlating na st.8, houding teenoor skoolgaan, lyfstraf en sport, vryetydbesteding en siekteprobleme en/of gebreke.

Hieruit het dit gevlyk dat

- (a) gedwonge regshandiges beduidend meer probleme met spelling en punktuasie ondervind as regshandiges, volgens hul eie oordeel. Alhoewel linkshandiges ook meer probleme ondervind as regshandiges is die verskil nie beduidend nie;
- (b) gedwonge regshandiges beduidend minder belangstel in akademiese skoolvakke en meer in Tegniese vakke en Landbou as regshandiges. Die linkshandiges se voorkeure verskil daarenteen nie van die regshandiges nie;
- (c) beduidend meer gedwonge regshandiges as links- en regshandiges beplan om die skool na st.8 te verlaat, terwyl linkshandiges in dié verband nie van die regshandiges verskil nie;
- (d) gedwonge regshandiges sowel as linkshandiges nie van die regshandiges verskil ten opsigte van hul houding teenoor skoolgaan, lyfstraf of sport nie asook nie ten opsigte van omgang en aard van hul stokperdjies en vryetydbesteding in die algemeen nie.

Siekteprobleme en/of gebreke

Geen bewyse kon gevind word dat links- en gedwonge regshandiges meer aan spraakgebreke en epilepsie ly of ander siekteprobleme en/of gebreke ondervind as regshandiges nie.

Verstandelike vermoëns

- (a) Toetsintelligenzie

Daar is gevind dat toetsintelligenzie normale verspreidingskrommes toon vir linkshandiges en gedwonge regshandiges net soos vir regshandiges. Geen beduidende verskille kon gevind word tussen links- en regshandiges se gemiddelde toetsintelligenzie nie. Gedwonge regshandige kinders presteer gemiddeld beduidend swakker as regshandige kinders in die Verbale IK-telling van die NSAG maar verskil nie van hulle ten opsigte van Nie-Verbale en Totaaltelling nie.

(b) Aanleg

Die beduidend swakker prestasies van die linkshandiges en in 'n mindere mate ook die gedwonge regshandiges inveral die Woordbouteets, Geheue (Paragraaf) Geheue (Simbole), Ruimtelik 2-D, Ruimtelik 3-D, Vormwaarneming Deel I en Vormwaarneming Deel II van die SAT en TT bevestig dat daar waarskynlik 'n verband bestaan tussen spraaklateraliteit en handvoordeure. Omdat taalareas in die brein nie by alle linkshandiges dieselfde prominent plek beklee as by regshandiges nie, is dit dus moontlik dat die sintuiglike inligting nie op dieselfde wyse gefïntegreer word by alle linkshandiges nie en baie van hulle moontlik verwarr is in hulle konsepte van links en regs in 'n beskawing wat hoofsaaklik regs gedrienteer is.

Linkshandiges het beduidend swakker in die Skryfspoed-toets van die SAT presteer maar die gedwonge regshandiges nie. Dit dui daarop dat linkshandiges beslis 'n agterstand by die regshandige toon ten opsigte van die skryftaak. Dit verklaar dan ook die verskynsel dat baie linkshandiges op skool die skryfhouding van die regshandige aanleer.

Skolastiese bekwaamheid

(a) Gedwonge regshandiges presteer beduidend swakker as regshandiges in Spelling, Sosiale Wetenskappe en Handelswetenskappe en druijp ook beduidend meer as regshandiges. Gedwonge regshandiges openbaar dus 'n skolastiese agterstand teenoor regshandiges. Hierdie agterstand kan slegs in geringe mate verklaar word deur hul effens laer Verbale IK.

(b) Die linkshandiges daarenteen, presteer nie beduidend swakker as die regshandiges in enige van die toetse nie en druijp ook nie meer as die regshandiges nie en openbaar dus nie 'n skolastiese agterstand teenoor die regshandiges nie.

Belangstelling

Daar sou op grond van bogenoemde bevindinge ten opsigte van verstandelike vermoëns en skolastiese bekwaamheid verwag kon word dat linkshandiges en gedwonge regshandiges se belangstelling van dié van regshandiges sal verskil. Die algemene beeld wat verkry is, is egter dat die belangstelling van beide die seuns en die dogters in hierdie twee groepe in baie hoë mate met dié van regshandiges ooreenstem, met die uitsondering van gedwonge regshandige seuns wat 'n ietwat groter belangstelling toon in beroepsrigtings waarin sosiale vaardigheid en kontak met mense 'n groot rol speel.

Persoonlikheid

Ten opsigte van algemene persoonlikheidsfunksionering kon geen bevestiging vir teorieë, menings en bevindings van ander navorsers verkry word dat linkshandige kinders meer negatiewe persoonlikheidseienskappe soos negativisme, hardkoppigheid, emosionele labiliteit en spanning openbaar as regshandige kinders nie. Dieselfde geld vir gedwonge regshandiges. Angs kom ook nie in 'n hoër mate by die linkshandiges en gedwonge regshandiges as by regshandiges voor nie.

GEVOLGTREKKING

Die resultate van hierdie ondersoek dui daarop dat gedwonge regshandige Afrikaanssprekende st.8-leerlinge op kognitiewe en skolastiese vlak swakker presteer as links- en regshandige leerlinge. Daar kan dus gekonstateer word dat kinders wat van links na regs gedwing word, waarskynlik meer benadeel as bevoordeel word.

Leerlinge met linkshandige neigings toon op perseptueel-motoriese vlak en in hulle vermoë tot verbalisering 'n agterstand by regshandige leerlinge.

Die feit dat linkshandige kinders stadiger skryf as regshandiges, noodsak dat daar reeds tydens die aenvangsjare van skoolonderrig spesiale aandag aan hierdie kinders gegee word sodat hulle die skryftaak aanleer wat vir die linkshandige bedoel is. On dat hierdie kinders ook op perseptueel-motoriese vlak en in hulle vermoe tot ruimtelike oriëntasie 'n agterstand toon by die regshandige, is remediëring van essensiële belang om hierdie kinders te help om hulle probleme te towe te kom.

Linkshandiges moet andersins deur ouers en onderwysers as normale leerlinge aanvaar word; met ander woorde, enige afwykende gedrag moet nie noodwendig aan hulle linkshandigheid toegeskryf word nie maar aan die gewone oorsake of omstandighede soos vir regshandiges.

Linkshandiges moet liefs nie gedwing word, hoe taktvol ookal, om regs te skryf nie.

SLOT

In die huidige ondersoek is verteenwoordigende groepe st.8-Afrikaanssprekende linkshandige en gedwonge regshandige leerlinge vergelyk met regshandige leerlinge. Verdere navorsing word beoog ten opsigte van Engelssprekende en andertalige linkshandige en gedwonge regshandige leerlinge.

SKOOLTOETREDINGSOUDERDOM EN DIE VERBAND DAARVAN MET AGTERGROND, PERSOONLIKHEID, AANPASSING EN SKOLASTIESE PRESTASIE

SAMEVATTING

INLEIDING

As algemene maatstaf vir skooltoelating geld dat bepaal-de ouderdomsgrense gestel word waarbinne die kind skool toe kan gaan en skool toe moet gaan. Binne hierdie grense is genoegsame ruimte vir individuele beslissingsname, na gelang van die kind se ontwikkelingstand. Een van die groot verskeidenheid groei-en rypingsvoorraarde wat die ontwikkelingstatus van die kind in standerd ses bepaal, is sy skooltoetredingsouderdom wat met skoolgereedheid saamval en as sodanig 'n moontlike samehang tussen skooltoetredingsouderdom en skoolprestasie op standerd ses-vlak impliseer.

Dit is belangrik dat 'n kind op die mees geleë tydstip tot die skool moet toetree, aangesien dit aan hom die beste kanse sal bied om sy skoolloopbaan suksesvol te deurloop. So-doende kan eventueel dan ook 'n groot bydrae gelewer word tot die maksimale ontginnings en benutting van menspotensiaal.

Tot op die hede is in Suid-Afrika min wetenskaplike navorsing oor skoolrypheid gedoen. Kronologiese ouderdom is die enigste kriterium waarvolgens skoolbeginners toegelaat word. Volgens die onderwysordinansies en -regulasies van die onderwysdepartemente van die vier provinsies en Suidwes-Afrika, is die verpligte ouderdomsgrens 7 jaar, terwyl die posisie met betrekking tot die toelating van nie-skoolpligtige kinders is dat 'n kind wat voor 1 Julie in enige jaar 6 jaar oud word, aan die begin van sodanige jaar tot 'n laerskool toegelaat mag word.

Dit was egter uit die literatuur duidelik dat kronologiese ouderdom as enigste kriterium geen waarborg van genoegsame rypheid vir formele leer, sosiale en emosionele aanpassing is nie, wat die behoefté aan gesukkate kriteria vir die bepaling van skoolrypheid by toelating aksentueer. Dit was ook duidelik dat die meeste navorsers en teoretici gekant is teen die toelating van 5-jariges tot skole aangesien hulle nie die skolastiese prestasies van leerlinge van 6 tot 7 jaar kan ewenaar nie.

DOEL

Die doel met hierdie ondersoek was om Afrikaanssprekende st.6-seuns van gemiddelde intelligensie wat tot en met st.6 nie

op skool gedruip of 'n standerd oorgeslaan het nie en wat op verskillende ouerdomme tot die skool toegetree het, te vergelyk ten opsigte van agtergrond, skolastiese prestasie, persoonlikheid en aanpassing om sodende die moontlike invloed van skooltoetree-ouerdom op die kind se algemene ontwikkeling en sy skolastiese vordering te bepaal.

DIE ONDERSOEKGROEP

Die ondersoekgroep is geselekteer uit die universum van 1965 se Afrikaanssprekende st.6-seuns met 'n gemiddelde intelligentie en wat tot st.6 nooit 'n standerd oorgeslaan of gedruip het nie. Die leerlinge is op grond van hul ouerdom met toetrede tot skool in 1958 in die volgende 5 ondersoekgroepe verdeel:

Skooltoetredingsouerdom in Januarie 1958	N	%
5 tot $5\frac{1}{2}$ jaar	730	8,4
$5\frac{1}{2}$ tot 6 jaar	2932	33,7
6 tot $6\frac{1}{2}$ jaar	3478	40,0
$6\frac{1}{2}$ tot 7 jaar	1338	15,4
7 tot $7\frac{1}{2}$ jaar	219	2,5
TOTAAL	8697	100,0

BEVINDINGE

Algemene agtergrond

Die beeld wat van die ondersoekgroepe verkry is met behulp van die Biografiese Vraelys is saamgevat onder die hoofde gesinsagtergrond, persoonlike en enkele ander besonderhede, skool- en studieaangeleenthede en vryetydbesteding.

(a) Gesinsagtergrond

Volgens die beroep van vader/stiefvader/voog, blyk dat die totale ondersoekgroep se vaders in hoofsaak die laere sosio-ekonomiese beroepe beklee. Meer as die helfte van die leerlinge se vaders val in die volgende drie beroepsgroepe, naamlik boere, tuiniers, bosbouers en vissers; geskoold ambagsmanne en opgeleide buitewerkers. Slegs 28,9 persent se vaders beklee die hoëre sosio-ekonomiese beroepe. Dit blyk verder dat die persentasie leerlinge per ouerdomsgroep afneem namate die toetredingsouerdom hoër word, wat daarop dui dat ouers geneig is om hulle kinders op die vroeës toelaatbare ouerdom tot die skool te laat toetree. Die enigste uitsondering is in die geval van boere, tuiniers, bosbouers en vissers en in 'n mindere mate ongeskoolde werkers, waar die persentasie leerlinge styg namate die toetree-

dingsouderdom hoër word en wat daarop dui dat ten opsigte van hierdie twee beroepsgrhoepe, leerlinge op 'n later ouerdom tot die skool toetree.

Dit blyk ook dat kinders uit kleinere gesinne (drie of minder kinders) in 'n meerdere mate op 'n vroeër ouerdom tot die skool toetree en dat hierdie leerlinge 'n hoër rangorde in die gesin beklee, dit wil sê hulle is die oudste, tweede of derde oudste kinders in die gesin. Daar is nie 'n betekenisvolle verband gevind tussen toetredingsouderdom en die getal broers en/of susters wat op universiteit was of is nie.

(b) Persoonlike en enkele ander besonderhede

In hierdie verband blyk dat die jongste en oudste groep leerlinge volgens toetredingsouderdom relatief meer dae van die skool afwesig was gedurende 1965 in vergelyking met die drie middelste groepes. Tussen ouerdom met skooltoetreding en gesondheidprobleme asook houding teenoor godsdienis is daar geen betekenisvolle verband gevind nie. Dit blyk nogtans dat leerlinge wat op 'n later ouerdom tot die skool toetree het, meer probleme ondervind ten opsigte van spraakgebreke, byvoorbeeld hakkel, in vergelyking met die jongere leerlinge met die uitsonderring van die oudste groep wat die minste spraakgebreke toon.

(c) Skool- en studieaangeleenthede

Ten opsigte van soort skool is gevind dat 'n hoër toetredingsouderdom gepaard gaan met 'n toename in die persentasie leerlinge wat gemengde skole bywoon, dit wil sê dit blyk dat die jongere leerlinge in 'n groter mate in vergelyking met die ouere leerlinge seunskskole besoek. Dit blyk ook verder dat 'n hoër toetredingsouderdom gepaard gaan met 'n hoër persentasie leerlinge wat gewone provinsiale skole besoek, terwyl die omgekeerde waar is in die geval van tegniese skole. In die geval van kleuterskoolbywonning is daar 'n afname in die persentasie leerlinge wat dié skole bygewoon het namate die toetredingsouderdom hoër word, dit wil sê jonger leerlinge besoek in 'n groter mate kleuterskole in vergelyking met die ouer leerlinge. Volgens die getal skole bygewoon tot en met st.6 blyk dat die jongere leerlinge meer skole bygewoon het in vergelyking met die ouere leerlinge. Ten opsigte van onderwysaspirasies blyk dat die oudste leerlinge laer onderwysaspirasies toon in vergelyking met die vier jongere groepes en die jongere leerlinge dui ook aan dat hulle meer hulp met huiswerk ontvang in vergelyking met die ouere leerlinge.

In die geval van houding ten opsigte van skoolgaan, huiswerk en geleerdheid is daar geen betekenisvolle verband met skooltoetredingsouderdom gevind nie.

(d) Vryetydbesteding

Ten opsigte van leesgewoontes blyk dat die ouere leerlinge in vergelyking met die jongere leerlinge minder biblioteekboeke en strokiesverhale en meer tydskrifte lees.

Die ouer leerlinge neem verder aan meer aktiwiteitdeel wat deur die skool georganiseer word, ontvang minder naschoolse lesse, byvoorbeeld musiek en ballet, en het minder stokperdjies in vergelyking met die jongere leerlinge.

In die geval van die soort aktiwiteit waarvan leerlinge die meeste hou en houding ten opsigte van sport, is geen betreklike verband met toetredingsouderdom gevind nie.

Onderwysersbeoordeling

Dit blyk dat leerlinge met 'n gemiddelde toetredingsouderdom relatief beter deur hulle onderwysers beoordeel word as leerlinge wat ouer of jonger was met skooltoetreding ten opsigte van leierskap, prestasie op sportgebied, samewerking met onderwysers/esse, ywer ten opsigte van skoolwerk, kans om st.10 te slaag en die hoogste standerd wat die leerling kan slaag.

Persoonlikheid en aanpassing

In hierdie ondersoek is die HSPV gebruik om 'n persoonlikheidsbeeld van die ondersoekgroepe te verkry. Volgens die HSPV is daar nie veel verskil tussen die ondersoekgroepe nie, alhoewel dit op 'n paar velde voorkom of die ouer leerlinge die tipe persoonlikheidstrekke sou hê wat meer bevorderlik vir skoolprestasie is, terwyl die jonger leerlinge eienskappe openbaar het wat meer bevorderlik vir goeie sosiale verhoudings sou wees. Daar was egter omtrek geen verskil tussen die groepe ten opsigte van angs- en ekstraversietellings nie, wat geleei het tot die hipotese dat daar geen groot verskil tussen die groepe ten opsigte van skoolprestasie sou wees nie.

Volgens die Aanpassingsvraelys het die jonger leerlinge 'n tendens getoon om in vergelyking met die ouer leerlinge, meer selfvertroue te hê, minder teruggetrokke te wees, beter aangepas te wees ten opsigte van die skoolsituasie, minder onryp of onstabiel te wees, minder vryheid te hê, minder erkend te voel en swakker morele waardes te hê. Die oudste leerlinge het egter op die laaste drie velde swakker vertoon as die leerlinge van gemiddelde ouderdom sodat beweer kan word dat die jongste en gemiddelde leerlinge beter aangepas was as die oudste leerlinge. Hieruit is dit dan duidelik dat die ouer leerling by skooltreetrede oor die algemeen swakker aangepas is in st.6 as die leerling wat op 'n jonger ouderdom tot die skool toegetree het.

Skolastiese prestasie

Volgens die resultate van die ondersoek het geblyk dat die Afrikaanssprekende seuns wat ouer was met skooltoetreding, in al die skolastiese toetse (te wete die ATTR, Spellingtoetse, Algemene Wetenskaptoets, Geskiedenisstoets en die Aardrykskundetoets) beter gepresteer het as leerlinge wat jonger was met skooltoetreding. Die ouer toetreders het ook in die eindeksamen in st.6 beter gepresteer as die jonger toetreders. Dit het verder volgens Veld B van die HSPV geblyk dat die ouer leerlinge 'n ietwat hoër telling as die jonger leerlinge behaal het en dus blykbaar meer intelligent is. Dit verklaar moontlik in 'n mate die voorafgaande resultate.

SLOT

Dat skooltoetredingsouderdom wel 'n invloed op 'n leerling se skolastiese vordering het, word getoon deur die feit dat daar reeds op st.6-vlak 'n verskil is tussen die skolaprestasie van leerlinge wat op verskillende ouderdomme begin skoolgaan het.

Deurdat druipelinge nie in die ondersoekgroep ingesluit is nie, is dit moontlik dat die ondersoek nadelig beïnvloed is. Dit is moontlik dat leerlinge as gevolg van 'n te vroeë of 'n te laat skooltoetreding reeds voor st.6 gedruip het. Omdat druipelinge nie by die ondersoekgroep ingesluit is nie, het ons dus 'n onderskatting van die moontlike nadelige gevolge van 'n te vroeë of 'n te laat skooltoetreding. Die werklike omvang van die probleem van te vroeë of te laat skooltoetreding sal eers duidelik word nadat druipelinge ook in die navorsing betrek is.

Verdere navorsing ten opsigte van toetree-ouderdom word beoog vir ander taal-, geslag- en IK-groepe asook om die invloed van skooltoetredingsouderdom op die welslae of mislukking van die kind se hoërskoolloopbaan na st.6 en moontlik op sy toekoms na st.10 te bepaal.

Dit sal moontlik ook uit verdere navorsing blyk of die beste prosedure by skooltoetreding nie sou wees om elke leerling wat 'n minimum kronologiese skooltoetredingsouderdom bereik het, verder te keur op grond van verstandsouderdom, leesgereedheid, sosiale en emosionele geredheid en skoolrypheid nie.

'N SOSIO-ORTOPEDAGOGIESE PERSPEKTIEF OP DIE LEEFWERELD VAN DIE SWAKSIENDE KIND MET VERWYSING NA ENKELE BELEWINGSMOMENTE

SAMEVATTING

In hierdie ondersoek het dit eerstens gegaan om die ontwerp van "moontlike" sosio-ortopedagogiese diagnostiserings-kategorieë, aan die hand waarvan die leefwêreld van die swaksiende kind vanuit sosio-ortopedagogiese perspektief beskryf kan word. Tweedens is sekere groep- en individuele verkenningsmedia (onder andere: die HSPV, Aanpassingsvraelys, IPAT-Selfondersoek-vraelys, Rorschach, TAT en Wartegg-tekenmedium) aangewend om die geldigheid van die kategorieë te toets. As ondersoekgroepe is telkens gebruik gemaak van swaksiende leerlinge in gewone hoërskole asook dié in 'n spesiale skool vir swaksiendes, terwyl die "normaalsiendes" in gewone hoërskole as kontrolegroep gedien het. Die gegewens ten opsigte van leerlinge in gewone hoërskole is deur middel van Talentopname verkry en daar is gebruik gemaak van die 1965- en 1967-resultate.

Die fenomenologiese voorskou het die volgende kategorieë aan die orde gestel, naamlik versteurde onsheid, en vanweë versteurde onsheid, anderse waag, anderse dankbaarheid, anderse aanspreeklikheid, anderse uitgaan na wêreld, anderse hoop op toekomstige maatskaplike inskakeling, versteurde ontwerp van moontlikhede tot maatskaplike inskakeling en anderse vervulling van maatskaplike bestemming.

Die aanwending van die groep- en individuele media het dikwels aan die lig gebring dat die swaksiendes in vergelyking met die normaalsiendes in 'n meerdere mate 'n openbaring toon van: gevoelsmatige onstabilitet; belewing van afsydigheid en teruggetrokkenheid; belewing van weifelagtigheid; skaamheid en selfbewustheid; gevoelens van ongeduld; bewuste en onbewuste angstbelewinge; spanningsbelewinge; belewing van swak huislike verhoudings; belewing van swak skoolverhoudinge; probleme met maatskaplike inskakeling; belewinge dat hulle nie aanvaar word nie; swak begrip van eie moontlikhede; belewing dat hul persoonlike vryheid beperk word; geneigdheid tot skuldgevoelens wat verband hou met minderwaardighedsbelewinge en terneergedruktheid; oorbeskerming en fyngevoeligheid en minder verantwoordelikheid.

Die resultate wat met die ondersoekmedia verkry is, het onteenseglik die geldigheid van die ontwerpte sosio-ortopedagogiese diagnostiseringskategorieë bevestig en die aanwending daarvan in die beskrywing van die leefwêreld van die swaksiende kind bekragtig.

BYLAE

- 1 MT-11/Lätti, V.I./Die voorspelling van skolastiese sukses met behulp van biografiese gegewens/1972/R2,45
- 2 MT-12/Roos, W.L./n Verkenningstudie ten opsigte van die probleem van onderprestasie op standerd ses-vlak/1973/R2,25
- 3 MT-13/Ackermann, P.L.S./Die voorspelling van matrieksukses met behulp van IK en biografiese gegewens/1973/R1,60
- 4 MT-14/Malan, S.P.T./Die stokkiesdraaier : n Vergelykende studie/1973/R2,65
- 5 MT-15/Engelbrecht, S.W.B./Akademiese prestasie van intellektueel bogemiddelde leerlinge Deel 1 : Die rol van aanleg en nie-intellektuele faktore by die eksamenprestasie van meisies/1973/R3,85
- 6 MT-17/Smith, F.B./Die ondergemiddelde leerling : Aanleg, persoonlikheid, aanpassing, belangstelling en skolastiese prestasie/1973/R2,10
- 7 MT-18/Horne, R.R.C./Linkshandigheid : n Eksperimenteel-psigologiese ondersoek/1973/R2,15
- 8 MT-19/Engelbrecht, S.W.B. en Snyman, Elaine M./Skooltredingsouderdom en die verband daarvan met agtergrond, persoonlikheid, aanpassing en skolastiese prestasie/1973/R2,D5
- 9 M-N-6/Roux, T.R. en Marais, F.A.J./n Sosio-ortopedagogiese perspektief op die leefwêreld van die swaksiende kind met verwysing na enkele belewingsmomente/1973/R0,65

RGN-PUBLIKASIES TANS NOG BESKIKBAAR/HSRC PUBLICATIONS AVAILABLE AT PRESENT

'n Lys van publikasies wat uit druk is, maar in alle biblioteke nageslaan kan word is beskikbaar.

A list is available of publications which are out of print but which may be referred to in all libraries.

GESKIEDENIS/HISTORY

G-1/Van Dyk, J.H./Stamregister van die Eloffs in Suid-Afrika/1972/R2,50

Bronnepublikasie Nr. 1/Oberholster, A.G./Dagboek van H.C. Bredell/1972/R3,20

De Kock, W.J. en Krüger, D.W./Suid-Afrikaanse biografiese woordeboek Deel Twee/1972/R8,00 (Slegs in die handel verkrygbaar)

INLIGTING/INFORMATION

Humanitas/Tydskrif vir navorsing in die geesteswetenskappe/Ver-skyn minstens twee keer per jaar

Humanitas/Journal for research in the human sciences/Appears at least twice per annum

Nuusbrief/Maandelikse publikasie behalwe in Desember, met die jongste inligting oor navorsing deur die RGN/Gratis Newsletter/Monthly publication, except in December, which contains the latest information on research by the HSRC/Gratis

jaarverslag/Verskyn jaarliks
Annual Report/Published once a year

IN-4/Waardebepaling van Suid-Afrikaanse en buitelandse opvoedkundige kwalifikasies/1972/R0,65

IN-9/Stimie, C.M./Algemene inligting/1971/Gratis
IN-9/Stimie, C.M./General information/1971/Gratis

IN-16/Stimie, C.M. and Caroline Geggus/University education in the RSA/1972/R0,70

IN-17/Stimie, C.M., Coetzee, C.J.S. en Geggus, C./Gids van navorsingsorganisasies in die geesteswetenskappe in Suid-Afrika 1972/R3,60

IN-17/Stimie, C.M., Coetzee, C.J.S. and Geggus, C./Directory of research organizations in the human sciences in South Africa 1972/R3,60

IN-18/Geggus, C./Toekennings beskikbaar vir voorgraadse studie aan Suid-Afrikaanse universiteite vir Blanke Deel Een/1973/R1,55

IN-19/Geggus, C./Awards available for undergraduate study at South African universities for Whites Part Two/1973/R2,05

IN-20/Coetzee, C.J.S. en Geggus C./Tertiêre opleiding buite die universiteit en beroepsgeleenthede/1973/R2,70

IN-20/Coetzee, C.J.S. and Geggus, C./Tertiary training outside universities and career opportunities/1973/R2,70

KOMMUNIKASIE/COMMUNICATION

KOMM-1/Erasmus, P.F./Die radio as massakommunikasiemedium met spesiale verwysing na die situasie in Suid-Afrika/1970/Herdruk 1972/R0,95

KOMM-4/Erasmus, P.F. en Pelser, J.J./Die rolprent as massakommunikasiemedium/1973/R0,75

KOMM-5/Engelbrecht, J.C.R./Die pers as massakommunikasiemedium/1972/R3,60

MANNEKRAM/MANPOWER

MM-4/Redelinghuys, H.J./n Verkenningstudie oor die Bantoe-ondernehmer in die Tswanataliland/1970/R0,90

MM-4/Redelinghuys, H.J./A pilot study of the Bantu entrepreneur in the Tswana homeland/1970/R0,90

MM-17/Terblanche, S.S./Die vraag na en aanbod van ingenieurs, 1973 en 1980/1971/R1,50

MM-17/Terblanche, S.S./The demand for and supply of engineers, 1973 and 1980/1971/R1,50

MM-22/Wessels, D.M./Deeltydse werk vir getroude vroue/1971/R1,50

MM-22/Wessels, D.M./Part-time work for married women/1971/R1,50

MM-27/Boshoff, F./Die loonstruktur van hooggekwalifiseerde Blanke werknemers soos op 1 Maart 1971/1971/R1,00

MM-27/Boshoff, F./The wage structure of highly qualified White employees as at 1 March, 1971/1971/R1,00

- MM-28/Hartman, P. en Terblanche, S.S./Werkgeleenthede in die Oos-Transvaalse grensgebiede/1972/R1,45
- MM-31/Wessels, Dina M./The employment potential of graduate housewives in the PWV region - Part 1: Part-time employment/1972/R2,95
- MM-33/Terblanche, S.S./Job opportunities in the border areas of the Orange Free State and Eastern Cape/1972/R1,15
- MM-34/Terblanche, S.S./Technicians in the RSA/1972/R3,75
- MM-37/Terblanche, S.S. and Hartman, P./Job opportunities in the border areas of Natal/1972/R1,40
- MM-38/Wolmarans, C.P./Aardwetenskaplikes in die RSA/1973/R3,35
- MM-39/Wolmarans, C.P./Wiskundiges in die RSA/1973/R3,85
- MM-40/Wolmarans, C.P./Fisici in die RSA/1973/R2,00
- MM-41/Ebersohn, D./Chemici in die RSA/1973/R2,50
- MT-1/Verhoef, W. en Roos, W.L./Die doel en eksperimentele opset van Projek Talentopname/1970/R0,65
- MT-1/Verhoef, W. and Roos, W.L./The aim and experimental design of Project Talent Survey/1970/R0,65
- MT-2/Roos, W.L./Die 1965-Talentopnametoetsprogram/1970/R0,70
- MT-2/Roos, W.L./The 1965 Talent Survey Test Programme/1970/R0,70.
- MT-3/Roos, W.L./Die intellektueel-superieure leerling: 'n Agtergrondbeskrywing op standerd ses-vlak/1970/R0,50
- MT-3/Roos, W.L./The intellectually superior pupil: A background description at Standard Six level/1970/R0,50
- MT-4/Strydom, A.E./Sportdeelname, skoolprestasie en aanpassing van standerd ses-seuns/1970/R0,55
- MT-4/Strydom, A.E./Participation in sport, school achievement and adaptation of Standard Six boys/1970/R0,55
- MT-5/Smith, F.B./Die enigste kind in die gesin: 'n Vergelykende studie/1970/R0,50
- MT-5/Smith, F.B./The only child in the family: A comparative study/1971/R0,50
- MT-6/Strijdom, H.G./Sosiale status en die verband daarvan met vryetydsaktiwiteite, houdings en aspirasies van Afrikaans-sprekende standerd ses-seuns/1971/R0,60

- MT-7/Smith, F.B./Die epileptiese leerling in standerd ses/1971/
R0,60
- MT-8/Smith, F.B./Die ondergemiddelde leerling: 'n Agtergrondbe-
skrywing op standerd ses-vlak/1971/R0,55
- MT-9/Scheffer, P./Die invloed van sosiale status op die opvoeding
van 'n groep Afrikaanssprekende hoërskoolseuns/1972/R1,60
- MT-9/Scheffer, P./The influence of social status on the education
of a group of Afrikaans-speaking high school boys/1972/
R2,10
- MT-10/Roos, W.L./Die 1967-talentopnametoetsprogram/1972/R1,05
- MT-10/Roos, W.L./The 1967 Talent Survey Test Programme/1972/R1,45
- MT-11/Lätti, V.I./Die voorspelling van skolastiese sukses met
behulp van biografiese gegewens/1972/R2,45
- MT-12/Roos, W.L./n Verkenningstudie ten opsigte van die probleem
van onderprestasie op standerd ses-vlak/1973/R2,25
- MT-13/Ackermann, P.L.S./Die voorspelling van matrieksukses met
behulp van IK en biografiese gegewens/1973/R1,60

NAVORSINGSONTWIKKELING/RESEARCH DEVELOPMENT

Navorsingsbulletin/Verskyn tien keer per jaar
Research Bulletin/Ten issues per annum

RSA 2000 Gesprek met die toekoms/Verskyn vier keer per jaar
RSA 2000 Dialogue with the future/Four issues per annum

NORD-2/Erasmus, P.F./Algemene inleiding tot toekomsnavorsing -
'n oorsigtelike literatuurstudie/1973/R1,45

NORD-2/Erasmus, P.F./General introduction to futures research -
a general review of literature on the subject/1973/R1,45

NORD-3/Lätti, V.I./Oorsig van metodes in die toekomsnavorsing/1973/
R1,85

NORD-3/Lätti, V.I./A survey of methods of futures research/1973/
R1,70

OPVOEDKUNDE/EDUCATION

- 0-1/Verslag van die komitee vir gedifferensieerde onderwys en voorligting insake 'n nasionale onderwysstelsel op primêre en sekondêre skoolvlak met verwysing na skoolvoorligting as 'n geïntegreerde diens van die onderwysstelsel vir die Republiek van Suid-Afrika en vir Suidwes-Afrika Deel 1/1970/ Herdruk 1972/R3, 15
- 0-1/Report of the committee for differentiated education and guidance in connection with a national system of education at primary and secondary school level with reference to school guidance as an integrated service of the system of education for the Republic of South Africa and South-West Africa Part 1/1971/Reprint 1972/R3, 15
- 0-2/Oosthuizen, J.H.C./Verslag van die komitee vir gedifferensieerde onderwys en voorligting insake 'n nasionale pre-primêre opvoedingsprogram vir die Republiek van Suid-Afrika en Suidwes-Afrika Deel II/1971/R0, 75
- 0-2/Oosthuizen, J.H.C./Report of the committee for differentiated education and guidance with regard to a national pre-primary educational programme for the Republic of South Africa and South-West Africa Part II/1971/R0, 75
- 0-3/Visser, P.S./n Studie van die voorligtingstelsels van die onderwysdepartemente in die Republiek van Suid-Afrika en in Suidwes-Afrika/1970/R0, 55
- 0-4/Spies, P.G. van Z./n Studie van voorligtingstelsels in die Republiek van Suid-Afrika, Suidwes-Afrika en in enkele oorsese lande met verwysing na doelstellings en terminologie/ 1970/R0, 40
- 0-5/Haasbroek, J.B./Die opleiding van voorligters in die Republiek van Suid-Afrika en in enkele oorsese lande/1970/R0, 45
- 0-6/Oosthuizen, J.H.C./Die voertaal (medium van onderrig) in 'n stelsel van gedifferensieerde onderwys/1970/R0, 40
- 0-8/Hatting, D.L./Die onderrig van Aardrykskunde aan Suid-Afrikaanse sekondêre skole: 'n Verkorte weergawe van 'n opname in die jaar 1966/1971/R0, 65
- 0-8/Hatting, D.L./The teaching of Geography at South African secondary schools: A condensed version of a survey in the year 1966/1971/R0, 80

- 0-11/Liebenberg, C.R./Die onderrig van Geskiedenis aan Suid-Afrikaanse sekondêre skole: 'n Verkorte weergawe van 'n opname in die jaar 1966/1971/R0,80
- 0-11/Liebenberg, C.R./The teaching of History at South African secondary schools: A condensed version of a survey in the year 1966/R1972/R1,45
- 0-17/Strydom, A.E./Die doeltreffende beplanning en benutting van skoolterreine vir buitemuurse aktiwiteite Deel Een/1973/R3,25
- 0-18/Strydom, A.E./Die doeltreffende beplanning en benutting van skoolterreine vir buitemuurse aktiwiteite Deel Twee/1973/R6, 10

PSIGOMETRIKA/PSYCHOMETRICS

Katalogus van toetse/1972/Gratis
Catalogue of tests/1972/Gratis

- P-1/Madge, E.M. en Van der Westhuizen, J.G./Die nuwe Suid-Afrikaanse individuele skaal as kliniese hulpmiddel/1971/R2,00
- P-6/Madge, E.M./Die konstantheid van angs en ekstraversie as tweede-ordefaktore in verskillende kulture/1972/R2,25
- P-7/Heinichen, F.W.O./An investigation into the validity of the tests of Arithmetic and English Language for Indian South Africans/1973/R0,70

SOSIOLOGIE DEMOGRAFIE KRIMINOLOGIE/SOCIOLOGY DEMOGRAPHY CRIMINOLOGY

- S-1/Van der Merwe, C.F./Die Afrikaanse landelike en stedelike gesin: 'n Vergelykende ondersoek/1969/R0,90
- S-3/Kellerman, A.P.R./Ondersoek na die leefbaarheid van sekere plattelandse kerne in die opvanggebied van die Hendrik Verwoerddam/1969/R1,30
- S-4/Grové, D./Werkskuheid onder die Kleurlinge/1969/R0,90
- S-6/Van der Walt, Tj./Kleurlingvroue met Bantoe mans/1970/R2,40
- S-7/Strijdom, H.G. en Van Tonder, J./'n Handleiding by die bepaling van die onderhoudskoste van 'n gesin/1970/R0,55

- S-8/Kellerman, A.P.R./Kontak van Kleurlinge met Bantoes in die Kaapse Skiereiland met besondere verwysing na die werksituasie/1971/R1,20
- S-10/Strijdom, H.G./Blanke manlike dories in Transvaal/1971/R1,45
- S-11/Trytsman, D.F. and Bester, C.W./Health education: A bibliography/1970/R2,40
- S-14/Mostert, W.P./Die gesinsbouproses by Kleurlinge in die metropolitaanse gebied van Kaapstad/1971/R1,75
- S-15/Mostert, W.P. en Engelbrecht, J./Die gesinsbouproses by Bantoes in die metropolitaanse gebied van Kaapstad/1972/R2,10
- S-16/Mostert, W.P./Die gesinsbouproses by Bantoes in die metropolitaanse gebied van Durban/1972/R2,10
- S-25/Van der Burgh, C./White blind persons in the Transvaal: A socio-economic survey of their living conditions/1973/R3,75
- S-20/Van der Merwe, C.F./Moeders wat werk/1972/R2,95
- S-22/Rip Colin M./The integration of Czechoslovakian refugees in Pretoria: An exploratory study/1973/R5,30
- S-23/Van der Merwe, C.F./Die rookpatroon van Blanke mans tussen 40 en 64 jaar in die Republiek van Suid-Afrika/1973/R1,90
- S-24/Du Plessis, I.K./Die rookpatroon van die Bantoe in Soweto/1973/R2,05

STATISTIEK/STATISTICS

- WS-1/Kies, J.D./Verantwoordelike onderwysstatistiek/1971/R3,70
- WS-3/Van Rensburg, F.A.J./Gradueringstendense aan Suid-Afrikaanse universiteite (Nie-Blankes) 1972/R1,75
- WS-5/Steenkamp, C.J. en Van Rensburg, F.A.J./Vooruitskattings van die bevolking van onderwysinrigtings in Suid-Afrika/1972/R5,40
- WS-8/Van Tonder, J.L./Handleiding vir die trek van steekproewe in geesteswetenskaplike navorsing/1973/R0,75

TAAL, LETTERE EN KUNS/LANGUAGES, LITERATURE AND ARTS

Nienaber, P.J./Nasionale Dokumentasiesentrum vir Taal en Lettere/
1971/Gratis

Nienaber, P.J./Nasionale Dokumentasiesentrum vir Musiek/1971/Gratis
Nienaber, P.J./National Documentation Centre for Music/1971/Gratis

Raper, P.E./Suid-Afrikaanse Naamkundesentrum/1972/Gratis
Raper, P.E./South African Centre of Onomastic Sciences/1972/
Gratis

Breytenbach, P.P.B./Nasionale Dokumentasiesentrum vir Vertolkende
Kunste/1972/Gratis

Breytenbach, P.P.B./National Documentation Centre for Performing
Arts/1972/Gratis

Raper, P.E./Streekname in Suid-Afrika en Suidwes/Naamkundereeks,
nr. 1/1972 (Slegs in die handel verkrygbaar)

Raper, P.E./Onomastics source guide, Part One 1970/Onomastics
Series no. 2/Naamkundebronnegids, Deel Een 1970/Naamkunde-
reeks nr. 2 (Slegs in die handel verkrygbaar)

Ou Plessis, E.J./Ondersoek na die oorsprong en betekenis van
Suid-Afrikaanse berg- en riviername/Naamkundereeks nr.
3/1973 (Slegs in die handel verkrygbaar)

Coetzee, L./Bronnegids by die studie van die Afrikaanse taal en
letterkunde, Deel Een/1972 (Slegs in die handel verkrygbaar)

Botha, R./Bronnegids vir toneel, ballet, rolprente en hoorspele,
Deel Een/1972 (Slegs in die handel verkrygbaar)

Schmidt, K.H./Bronnegids by die studie van die Afrikaanse taal
en letterkunde 1969, Deel VIIA/1972 (Slegs in die handel
verkrybaar)

ALGEMEEN/GENERAL

Coetzee, J. Chr./Geannoteerde bibliografie van navorsing in die
opvoedkunde/1970/R2, 15

Coetzee, J. Chr./Annotated bibliography of research in education/
1970/R2, 15

Coetzee, J. Chr./Geannoteerde bibliografie van navorsing in die
opvoedkunde Dele III en IV/1973/R7, 30

Coetzee, J. Chr./Annotated bibliography of research in education
Parts III and IV/1973/R7, 30

Coetzee, J. Chr./Annotated bibliography of research in education/
1970/R2, 15

Coetzee, J. Chr./Geannoteerde bibliografie van navorsing in die
opvoedkunde Dele III en IV/1973/R7, 30

Coetzee, J. Chr./Annotated bibliography of research in education
Parts III and IV/1973/R7, 30

ONLANGSE PUBLIKASIES/RECENT PUBLICATIONS

MM-43/Terblanche, S.S./The demand for and supply of natural
scientists in the Republic of South Africa in 1980/1973/
R1, 10 (Manpower)(Out of Print)

S-26/Mostert, W.P./Fertiliteit en gesinsbeplanning by Kleurlinge
in die landelike gebied van Kaapland/1973/R1, 85 (Sosiologiese,
Demografiese en Kriminologiese Navorsing)

Kwic-indeks van Navorsingsbulletins, Volumes 1-2/1971-1972 (Na-
vorsingsontwikkeling)
Kwic index of Research Bulletins, Volumes 1-2/1971-1972 (Research
Development)

MM-42/Ebersohn, D./Die biologiese wetenskaplikes in die RSA/1973/
R2, 65 (Mannekrag)

Gerda Fourie/Bronnegids vir Musiek 1970/Source Guide for Music
1970/1973/R5, 95

PUBLIKASIES WAT DEUR DIE RGN ONDERSTEUN WORD /
PUBLICATIONS SUPPORTED BY THE HSRC

- Behr, A.L./New horizons in special education/HSRC Publication Series, no. 38/Van Schaik, 1971
- Botha, T.R./Dualiteit in die leerverhoudinge van die potensiële skoolverlater/RGN Publikasiereeks, nr. 28/N.G. Kerkboekhandel, 1973
- Cilliers, A.C./Lewensavontuur 11: Seunsjare op Olyfboom/Tafelberguitgewers, 1972
- Clark, J./Natal Settler-agent: The career of John Moreland, agent for the Byrne emigration-scheme of 1849 - 51/Balkema, 1972
- Davies, D.H./Changes in land-use patterns in Central Cape Town, 1957 - 1964/University of the Witwatersrand, 1973
- De Klerk, P./Geskiedenisvergelyking: Die gebruik van vergelykende metodes wat gerig is op generalisasie in die geskiedkunde/RGN Publikasiereeks, nr. 23/Pro Rege, 1973
- De Klerk, W.J./Pastorale psigologie en pastorale skoling en naamskoling in Nederland; verslag van 'n navorsingsprojek, 1969/RGN Publikasiereeks, nr. 22/N.G. Kerkboekhandel, 1972
- De La Bat, A.S./Stamregister en geskiedenis van die familie de la Bat/RGN Publikasiereeks, nr. 32/Perskor, 1972
- Duncan, H.F./Study of pictorial perception among Bantu and White primary school children in South Africa/HSRC Publication Series, no. 31/Witwatersrand University Press, 1973
- Engelbrecht, C.S./Samehang tussen liggaamsbelewing en leerprobleme by die kind; 'n ortopedagogiese studie/RGN Publikasiereeks, nr. 27/Van Schaik, 1973
- Labuschagne, F.J./Oorsprong en wese van taal en die funksielingemaat in Afrikaans; 'n lingoliese benadering/RGN Publikasiereeks, nr. 16/Pro Rege, 1972
- Mook, B./Causal thought in schizophrenic children/RAU, 1972
- Nasionale simposium oor die vernuwing van handelsonderwys op middelbare en naskoolse vlak, Pretoria 1971/Onder redaksie van F. van der Stoep en T. Eksteen/RGN Publikasiereeks, nr. 25/N.G. Kerkboekhandel, 1972

- Nienaber, P.J./Dr. O'kulis se oogdruppels vir nasionale siektes/RGN Publikasiereeks, nr. 36/Van Schaik, 1973
- Oosthuizen, G.C./Ethics of tissue transplantation/HSRC Publica= tion Series, no. 30/Timmins, 1972
- Pearse, R.O./Barrier of spears: Drama of the Drakensberg/Tim= mins, 1973
- Pretorius, E.A.C./Resente Joodse beoordeling van die leer van Paulus/RGN Publikasiereeks, nr. 15/Pro Rege, 1972
- Pretorius, R./Die begrip "Intellektueel" by N.P. van Wyk Louw/RGN Publikasiereeks, nr. 26/Van Schaik, 1972
- Symposium oor ortopedagogiek - Pretoria, 1970/Die misdeelde kind en sy inskakeling in die maatskappy; referate, red. M.C.H. Sonnekus e.a./RGN Publikasiereeks, nr. 33/N.G. Kerkboekhandel, 1972
- Stals, E.L.P./Rol van Viktor Franke in Suidwes-Afrika, 1896 - 1915/RAU, 1972
- Terreblanche, S.J./Doelewit van 'n hoë ekonomiese groeikoers/RGN Publikasiereeks, nr. 34/Academica, 1973
- Van der Merwe, P.J./Bronnelys en voetnote/Tafelberg, 1972
- Van der Merwe, P.J./Source list and footnotes/Tafelberg, 1972
- Van der Watt, P.B./Loedolff-saak en die Nederduitse Gereformeerde Kerk, 1862 - 1962; 'n kerkhistories-kerkregtelike studie/RGN Publikasiereeks, nr. 39/Tafelberg, 1973
- Arkin, M./Storm in a Teacup/C. Struik (Pty) Ltd., 1973
- The South African Historical Society/South African Historical Journal/No. 4, November 1972
- Die Suid-Afrikaanse Historiese Vereniging/Suid-Afrikaanse His= toriese Joernaal/Nr. 4, November 1972
- Potgieter, M.C./Maatskaplike sorg in Suid-Afrika/RGN Publikasie= reeks, nr. 43/Universiteitsuitgewers en -boekhandelaars, Stel= lenbosch 1973.

Dec 1978
Convict 11-38

BIBLIOTEKA / LIBRARY

ISBN 0 86965 144 7

English version 0 86965 145 5